

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 123 (3569) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Június 4

Szomorú dátum a magyar történelemben. E napon írták alá a magyarság gyászos ökmányát, a trianoni békeszerződést. Ettől az időtől jártunk bilincshez, megcsönkítva. Ez a nap volt, amely elszakította tőlünk drága magyar testvéreinket, hogy azután a megszállt területeken velünk együtt megkezdjék a fájdalmas kálváriát. Ez volt az a nap, amely a Csehszlovákia magyarjait nyomorba döntötte és járt munkanélküli, B-listásan. Az ifjúság pedig remény nélkül rója az utcákat, mert nem talál sehoh elhelyezkedést. Június 4. Emlékezzünk rá mindig, amíg csak magyar él a földön, majd egyszer a józan történetírás is emlékezni fog rá, ha tisztult fejjel keresi a mostani szörnyű háború okait. Mert a párisi békek vetették el a mostani nagy világéget tüzesóráit. Az önző és kapzsi hatalmak azt hitték, hogy rabbillincsekbe verve leigázhadják a népeket. Nem vették észre, hogy nem halálnak induló népekkel van dolguk, hanem olyanokkal, akik életelevení lendülettel ragaszkodnak fennmaradásukhoz s minél inkább akarták megőlni a népeket, annál inkább lángolt fel szívükben az élniakarás. A magyarról már régen megírta egyik kiváló írónk, hogy olyan a magyar, mint a kova; minél jobban ütük, annál jobban szikrázik, tüzesedik. Bennünket a szenvedés mindig megedzett. Új életre támadtunk. S a mult sok szenvedése felnyitotta még jobban az elnyomott emberek szemét s reádobbantek arra, hogy majdnem önmaguk lettek saját sirjuk megásói, mert engedték magukat félrevezetni.

A zsidóság nyakunkon ült és bomlasztó propagandájával kicsavarta kezünkből a fegyvert. Összeomlott a belső front. Az ellenség egyre hangoztatta felénk, hogy ne harcoljunk idegen érdekért, tegyük le a fegyvert, miért ontjuk a magyar vért. És a magyar sajtó akkori képviselői telehíntették a nép lelkét az ernyesztő békevágyakkal s megtörték belső ellenálló képességét. Mikor összeomlottunk, látszott csak meg, milyen emberekkel állottunk szembe! A békeígéretés nem nekünk szólt, hanem magának az ellenségnek. Így akart könnyű és gyalázatos győzelmet kivívni. Trianon gyászos tanulsága: Ne higgyünk soha az ellenségnek. A trianoni zsoldosok megtanítottak bennünket arra, hogy a magyarság sorát a zsoldasztalnál az ellenség csak sirba döntheti, mert hiába ütünk az asztalra, ha kihullott kezünkből a fegyver. Banditákkal csak fegyveresen lehet beszélni. A betörő és gyilkos felé nem szoktunk szép szavakkal állani, mert könnyen megjárhatjuk. Szép szavakkal és emberieségre való utalással csak önzetlen és egészséges erkölcsi érzékű embereknel érhetünk célt.

Ha ez lett volna ellenségünk sajátja, akkor nem kellett volna immár kétszer az emberiség nyakába zúdítani a szörnyű háborút, hanem engedte volna, hogy éljenek más népek is.

Sokat elmélkedhetünk fájó szenvedéseinkről, melyeket Trianon zúdított

Élénk felderítő és tüzérségi tevékenység volt az elmúlt héten a honvédcsoportok arcvonalán

Olasz püspökök tiltakozó jelezéket juttatnak el a Vatikánon keresztül Londonba és Washingtonba az embertelen légiterror ellen. Új típusú német csatarepülőgépek ellenséges gyülekezések és ütegállások támadására

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Honvédezőerők főnöke közli:

A honvédcsoportok arcvonalán az elmúlt héten élénk felderítő és tüzérségi tevékenység volt. Több ellenséges felderítő és tüzérségi egységet megsemmisítettünk, foglyokat ejtettünk és fegyvereket zsákmányoltunk. Eme kisebb egységekkel vívott helyi harcok során különösen kitüntette magát a marosvásárhelyi székely gyalogezred néhány osztaga.

Milánóból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A firenzei bíboros kezdeményező lépést tett, hogy az olasz papság tiltakozzék a bombázásnak a polgári lakosság ellen intézett mostani embertelen módszerei ellen. Az olasz püspökök egész sorát szólították fel, hogy ilyen tiltakozó tervezetet dolgozzanak ki. Mint tájékozott körökből hírlík, nemcsak a szászokról olvassák fel a tiltakozásokat, hanem a Vatikán közvetítésével az angolszász hatalmak tudomására is nozzák.

Banditának nevezi egy francia lap az angolszász repülőket

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Illetékes olasz hely közli:

A köztársasági fasiszta Olaszországban május folyamán 30-nál több angol harc-repülés során 8000-nél több halálos áldozatot volt a polgári lakosság körében. Ez csak a kiásott és felfedezett áldozatok számát jelenti. Ugy hiszik, legalább ekkora azoknak a száma, akiket eddig még nem találtak meg. Tájékozott körökben a sérülések számát 80.000-re becsülik.

Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Paris Soir a francia polgári lakosság ellen intézett angolszász terrortámadásokkal kapcsolatban ezt írja:

— Ha azt remélhetnénk, hogy a békekötés után egyetlen angol, vagy amerikai sem léphetne át Rouen kapuit anél-

kül, hogy meglicsnelék, akkor fájdalom csillapodna.

A lap azután banditáknak nevezi az angolszász repülőket.

A Paris Midi azt írja, hogy a székes-egyház felgyújtása az angolszászok gyávaságát és kegyetlenségét mindennél jobban bizonyítja. Ugylátszik az angolszászokat dühük már banditákká változtatta át s nincsenek többé katonáik, csak gyáva orgyilkosok. Most már angol részről sem hagyhatják figyelmen kívül azt a tényt, hogy a francia nép körében ellenségesebbé válik a hangulat az angolok ellen a terrortámadások miatt. Ez történelmi ugyanakkor, amikor a News Chronicle azt kívánja, hogy az angol király fejezze ki rokonszenvét a francia népek

Önbíráskodásra léptek egyes német városok lakói a terrortámadásokkal szemben

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A göteborgi kereskedelmi és hajózási lap londoni jelentése szerint a francia lakosság hangulata Angliával szemben egyre kritikusabbá válik. Amerikában nyilván lebecsülik ezeknek a légi támadásoknak hatását a francia lakosság körében.

Berlnből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Gazette de Lausanne azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint egyes német városok lakói önbíráskodásra léptek az angolszász terrortámadásokkal szemben, ezt írja:

— Csak azon csodálkozhatunk, hogy

eddig nem történtek ilyen esetek. Azok a repülő, akik reguláris katonaság ellen harcolnak, természetesen élvezik a hadijog előnyeit, de képzeljük el azt a

helyzetet, amikor a megfélemlítő bombázó gépek pilótája égő városok romjai között a hajléktalanná vált és hozzátartozóit elvesztett lakosság közé kerül.

A Berner Bund azt írja, hogy a Német Birodalom nem maradhat tétlen a terrortámadásokkal szemben. A hangulat a német lakosság körében erősen kiéleződött még azok között is, akik eddig sok rokonszenvet éreztek az angolszászok, különösen az angolok iránt. Ha tovább tartanak a polgárság elleni terrortámadások, a birodalom kénytelen lesz a megtorlás eszközeihez nyúlni.

Berlnből jelentik: (MTI) A Német TI katonai munkatársa jelenti:

A német erő közlése elsősorban adott jelentést éjszakai csatarepülő tevékenységéről, amelyek Dél-Olaszországban ellenintézkedést támadást nagy sikerrel. Erre a célra egészen új típusú speciális építésű és fegyverzetű Junkers gépeket alkalmaztak. A gépek vezetőinek is egészen különleges kiképzésük van, mert a gépek bevetésénél rendkívül gyors elhatározóképességre és éles megfigyelésre van szükség. Ezekkel a gépekkel főként olyan célokat támadnak meg, amelyeknek megközelítése nappal nehéz volna. A gépek tekintélyes bombaterhet visznek magukkal.

Lublinból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Egy Ukrajnából menekült földműves elmondta, hogy a bolszevistik azokon a területeken, amelyeket visszafoglaltak, mindenütt újra felállították a kolhozokat. Sok embert elhurcoltak lakóhelyéről. A földműveseket kétszeres élelmiszerbeszolgáltatásra kötelezték. Azonfelül nagy összegeket vetettek ki a lakosságra hadiutánpótlási adó címen és azonfelül megkezdtek a hadikölcsönök jegyztetését.

be s megjelennek az egyházak, a katonai és polgári hatóságok képviselői, valamint egyesületek és testületek. A főispán, továbbá a polgármester a város lakossága nevében az alispán a vármegye lakossága nevében; azután a honvéd helyőrségparancsnokság, a német helyőrségparancsnokság és a rendőrség koszorút helyez a ravatalokra. Testületek, egyesületek szintén küldhetnek koszorukat, de ezeket a

Nagyvárad, június 3. A bombatámadás hősi halottainak temetése hétfőn délután fél 4 órakor lesz a Rulikovszky-uti temetőben.

A polgármester ma délben az illetékes tényezők bevonásával értekezletet tartott a temetés részleteinek megbeszélésére.

A terrortámadás áldozatait a hős halottakat megillető díszpompával ravatalozzák fel. Diszszázad vonul ki a temető-

Hétfőn délután temetik a bombatámadás áldozatait

be s megjelennek az egyházak, a katonai és polgári hatóságok képviselői, valamint egyesületek és testületek. A főispán, továbbá a polgármester a város lakossága nevében az alispán a vármegye lakossága nevében; azután a honvéd helyőrségparancsnokság, a német helyőrségparancsnokság és a rendőrség koszorút helyez a ravatalokra. Testületek, egyesületek szintén küldhetnek koszorukat, de ezeket a

temetés ünnepélyes szertartásának megkezdése előtt egy órával, legkésőbb délután fél háromig kell a rendezőséghez eljuttatni.

A temetési szertartás a felekezeti lelkészek imáival kezdődik, majd Nagyvárad

és a vármegye polgársága nevében vitéz Rajnay Károly főispán beszédet mond s utána a katonazenekar gyászdulót játszik.

A polgármester ma délelőtt jelöli ki a temetési szertartás színhelyét, valamint a

sírhelyeket is.

A temetés költségeit, mint már közöltük, a város fedezi. Akik külön temetkezési helyeken, más időben akarják halottaikat eltemetni, ezt az óhajukat saját költségükön megvalósíthatják.

A romeltakarítás után megkezdődött a helyreállítás munkája

Hajléktalanná vált Kemény Gizi, a Szigligeti Színház művésznője is

Nagyvárad, június 3. Tegnap egész nap nagy erővel folyt a mentés s a romeltakarítás Nagyváradon. Azokon az útvonalakon, amelyeken a bombázás kisebb-nagyobb torlaszokat emelt, már a délutáni órákban helyreállt a forgalom s a kisemberek lakónegyedében, ahol sok magánház omlott össze, a kellő időben érkezett segítség számos szerencsétlenül járt mentett ki az omladékok alól.

A leventecapatok nagy lelkesedéssel vettek részt a munkálatokban. Alig hangzott el a "legveszélyes elmúlt" szíriánjel s a jól megszervezett leventecapatok osztrákokkal és lapátokkal felszerelve azonnal kivonultak a romolt területekre és egész nap fiatalos lendülettel, odáig végeztek munkájukat. A szombati nap folyamán újból 8-10 órai munkával járultak hozzá a leventék a romeltakarítás és a kibombázottak elköltöztetésének munkájához.

A cserkészek nem osztágotokban, hanem a lakásaikhoz legközelebb lévő bombázott helyeken egyenként kapcsolódtak be a mentőosztagok munkájába s mindnyájan derékasan megállták a helyüket.

Minden bombázott helyen katonaság és rendőrség tartotta fenn a rendet, illetve irányította a munkálatokat. A tegnap délutáni órákban itt-ott már megkezdtek a kevesebb sérült házak kijáratát is, különösen azokon a helyeken, ahol a légnyomás a tetőzetet rongálta meg.

Egyidejűleg megkezdődött a lakhatatlanná vált lakások kiürítése és a károsultak bútorainak elszállítása. Ez a munka a cöltség beállításával is tartott. Számos bútorokkal megrakott társzékért volt látható tegnap a város utcáin, amint a kibombázottak új otthonai felé vitték a károsultak megmentett ingóságait.

Az egyik egészségügyi intézménynél, amely telitalálatot kapott, Szabó János képviselő, mint közműves szakember is munkába állt és az ő utasításai alapján bontott le a katonaság egy alapjában megrendült falat, amely leomlással fenyegetett és a mentőmunkálatokat végző katonák életét veszélyeztette.

Megemlítést érdemel, hogy Kemény Gizi, a Szigligeti Színház művésznője is hajléktalanná vált a bombázódás következtében s csak a Gondviselés különös kegyének köszönheti, hogy életben maradt. Szülei házával szemben telitalálattal ért egy magánházat s az irtózatos légnyomás s a szerte csapódó repeszdarabok lakhatatlanná tették az ő házu-

kat is. A fiatal színésznő az érte ment Gulácsi Alberttel együtt éppen próbára akart indulni, mikor a riasztó szíriánjelzés elhangzott a búvóhely hiányában a lakásban akarta megvárni a veszély elmúltát. A közvetlen közelben lecsapódott bomba romboló hatása azonban kiűzte a hárból s a kertben keresett menedéket, ott azonban az angol-szász támadók gépfegyver-tűzebe került, amely ezt a városrészt sűrűn elárasztotta. Szerencsére nem sérült meg és este,

az omladékok alól csak nagy fáradsággal kiszedték ruháiban, olyan lelkierejével játszott a Gyurkovics lányok-ban, mint-ha semmi sem történt volna.

A nagyvárad közönség lelkierejének egyébként is számos megnyilatkozásával találkozunk. S meg lehet állapítani, hogy az újabb légivezélyek eshetőségeivel szemben nemcsak lelkiileg felkészülten, hanem az első támadás tapasztalatain a legkomolyabban okulva áll szem-

A polgármester felhívása a bombatámadások alkalmával károsult személyekhez

Három hónap alatt be kell jelenteni a kártalanítás iránti kérelmet

Nagyvárad thj. város polgármestere 14840/1944. II. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Városunkat angol-szász terrortámadás érte. A légitámadással kapcsolatban kárt szenvedett lakosság tájékoztatására az alábbiakat közlöm:

A kártszenvedett lakosságnak a következő segélyekre van igénye:

1. Személyi veszteség esetén (sebesülés, sérülés, vagy egészségromlás, halál, vagy eltűnés esetében) az 1460/1944. M. E. számú rendeletben megállapított légitámadási gyorssegélyre. Az erre irányuló kérelmeket írásban, vagy élőszóval elő lehet terjeszteni a Városháza földszint 28. számú szobájában.

2. Dologi veszteség esetén (ingó javakban bekövetkezett károk: kikaparos, kieskereskedő üzemének (üzletének), valamint szellemi foglalkozást űző személyi irodájának nélkülözhetetlen berendezésében, vagy kizárólagos nélkülözhetetlen felszerelésében, vagy kézimunkájából élő személy munkaeszközeiben; magánlakás berendezésében, illetőleg háztartási eszközökben; vagy elsőrendű fontosságú ruházati cikkekben a felsorolt ingóságok megsemmisülése folytán keletkezett károk után. Az erre irányuló kérelmeket írásban, vagy élőszóval elő lehet terjeszteni a Városháza földszint 28. szobájában.

Megjegyzem, hogy mind a személyi, mind a dologi veszteség esetében a segély a fenti esetekben megállapítható.

A kérelmeket a családfenntartó, vagy ennek akadályoztatása esetén a család

16. évét betöltött tagja előterjesztheti.

3. Átmeneti pénzellátás folyósításának van helye annak hozzátartozói részére, aki a légitámadással, vagy a légitámadás elhárításával kapcsolatban olyan sebesülést, sérülést vagy egészségromlást szenvedett, amelynek következtében ideiglenesen, vagy véglegesen munkaképtelenné vált.

Az átmeneti pénzellátásra irányuló kérelmet a jogosult 16. életévét betöltött hozzátartozója szóbelileg is előterjesztheti. Közös háztartásban élő hozzátartozók nevében a családnak 16. életévét betöltött bármely tagja előterjesztheti a kérelmet.

Bárki bejelentheti azonban a fentemlített hivatali helyiségekben, hogy valamely személy, vagy család a kérelem előterjesztésében akadályozva van, illetőleg hogy bejelentése jogosult hozzátartozó nincs.

4. Értesítem végül a kártszenvedett lakosságot, hogy az ingatlan, vagy ingó javakban légitámadás következtében, vagy légitámadás elhárításából kifolyólag elszenvedett károkért az 1200/1943. M. E. és az 1300/1943. P. M. számú rendeletek értelmében kártalanításra van igénye.

A kár felvételét és összegének megállapítását a városi kármegeállapító bizottság végzi.

A kár összegének megállapítására és kártalanításra irányuló kérelmeket legkésőbb jelen hirdetemnyem közzétételétől számított három (3) hónap alatt

Mozik műsora:

APOLLO: Kedélyes szálloda.
BELVAROSI: Tengerparti randevu.
CASINO: Férfihűség.
KORONA: Sportkirály.

kell bejelenteni a Városháza földszint 28. sz. hivatali helyiségében.

Az 1460/1944. M. E. számú rendelet 14 §-a értelmében a dologi kártalanításra, illetve egyidejűleg a kártalanításra a bi. zottsági megállapítás előtt nyomban folyósítandó előleget lehet kérni.

A kártalanítási előleg megállapítására és folyósítására irányuló kérelmeket a fentiek szerint tehát írásban, vagy élőszóval a Városháza földszint 28. sz. hivatalos helyiségében kell előterjeszteni.

A jelzett helyeken a kérelmek reggel 8-tól délután fél 3-ig, valamint d. u. 5-7-ig terjedő időben terjeszthetők be.

Nagyvárad, 1944. június hó 2.

Dr. Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Ein feindlicher Fliegerangriff auf Grosswardein (Ungarn) machte dem Leben unserer Mutter,

Frau
Katharina Sievers,
geb. Jumperitz

ein Ende. Sie war nur Liebe und Sorge für ihre Familie. — Nach dem Tode unseres Vaters war sie uns alles.

Im Namen der Angehörigen: Dr. Angelika Sievers, Referatsleiterin am Institut f. Landeskunde z. Zt. Worbis-Eichsfeld Dr. Marianne Sievers, Lektoratsleiterin der Deutschen Akademie.

Grosswardein, d. 3. 6. 44

Die Beisetzung findet am 5. Juni, nachm, 4-h. im Russowszky-Friedhof, statt.

Letartóztattak egy leányt a hajdúszoboszlói gyilkossággal kapcsolatban

Hajdúszoboszlón napokkal ezelőtt halva találták özvegy Zagya Károlyné 83 éves asszonyt. Már a helyszíni vizsgálat során megállapították, hogy az idős asszonyt valaki ágyában megfojtotta.

A gyilkossággal kapcsolatban a hajdúszoboszlói rendőrség őrizetbe vette Szoboszlai Róza 18 éves leányt, aki erősen gyanúsítható azzal, hogy özvegy Zagya Károlynét megfojtotta. A vizsgálóbíró Szoboszlai Rózát kihallgatta. A leány tagadta, hogy a gyilkossághoz valami köze lenne. A kihallgatott tanuk vallomása alapján a vizsgálóbíró a leányt előzetes letartóztatásba helyezte.

Szoboszlai Róza elmebeli állapotát dr. Jankovich László egyetemi tanár és dr. Székely Antal egyetemi magántanár vizsgálja meg.

MEGNYILT ÁRKOSSY cipőüzlet

Rákóczi-ut 4. sz. (volt Reichard üzlet)

Minden igényt kielégítő férfi, női és gyermek cipők, szandálok nagy választékban

Több magyar város ellen intéztek tegnap terrortámadást az angol-szászok

Bizakodóan ítélik meg német katonai körökben az olaszországi harc-téri helyzetet. Kolomea térségében heves harcok fejlődtek ki

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Junius 2-án, a koradélelőtti órákban erős ellenséges bombázókötetek vadász kísérettel, több útvonalon, az ország déli határát átlépve, több városunk ellen terrortámadást intéztek, majd irányban elhagyta az ország légterét. Több helyről bombázásról érkezett jelentés. A lakosságunk veszteségei voltak és anyagi károk keletkeztek.

Berlin. (MTI.): Berlinben megállapítják, hogy az olaszországi hadszíntér déli és középső szakaszain a németek tovább folytatták tervszerű visszavonulásukat. Ezeket a frontszakaszokon csak utóvéd-harcok folytak. A német katonai körök bizakodóan ítélik meg a helyzetet, mert a visszavont csapatok beérkezésével az Albani-hegységben megszilárdul az ellenállás anélkül, hogy oda műhonnan német erőket kelljen vinni. Ezzel szemben az angolszászok 25-30 hadosztállal támadnak és — bár jelentékeny túlerőben vannak — az angol-szász offenzíva főcélja nem sikerült.

Berlin. (MTI.): Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: Heves harcok fejlődtek ki Kolomea térségében, ahol a holséviszták megkísérelték erős egységekkel, hogy felderítő vállalkozásokat végezzenek a német-magyar elhárító arcvonal szakaszán. Kísérletük minden esetben még a német-magyar vonal előterében véresen megúsult.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Az olaszországi súlyos harcokban, amelyek tegnap különösen Velletri és Valmontone környékén egyre hevesebbé váltak, csapataink kitűnő harci ezellenével újra és újra megállotta helyét az ellenség lényeges anyagi túlsúlyával szemben. Tegnap is megállítottuk a nagy légitőlénnyel indított ellenséges támadásokat. Időközben elretesztelt betörés — amelyet az ellenség el tudott érni — az ellenség számára súlyos és véres veszteségekbe került. Ezekben a harcokban különösen kitűntette magát a 65. gyalog hadosztály, a harmadik páncélgrenátos hadosztály és a tüzérség, valamint a légi haderő légvédelmi tüzérségének támogatása mellett a hadserég és az ejtőernyős egységekből álló egyik harcosport. Éjszakai harci repülőgépeink Artana környékén magát a helységet és annak hadászatiilag fontos berendezéseit támadták jó eredménnyel. A Leltini völgyében csapataink tervszerűen elszakadtak az ellenségtől és Sacco vidékén új állásokba vonultak. Sora vidékén az ellenség valamennyi támadását visszavertük. Könnyű német tengerészeti erők Livorno környékén elsüllyesztettek egy ellenséges naszádot, egy másikat pedig megrongáltak. A Dalmát-partokon hat ellenséges parti hajót és egy tartályhajót elsüllyesztettünk el, közben sok foglyot ejtettünk.

A keleti harctéren Jaseitól északra román és német csapatok erős ellenséges erőket morzsolnak fel és sok foglyot ejtettek. Az arcvonal többi részén — tekintve a Kárpátok lejtőjén lefolyt helyi jellegű ütközetektől — nem volt jelentékeny ütközet. Légierőnk összefogó támadást intézett Kasatin és Fastov vasúti csomópontok ellen.

A norvég-partok előtt 40 brit gép támadást intézett egy német hajókíséret ellen. A légi harc során 11 ellenséges re-

pülőgépet megsemmisítettünk. Két másikat felgyújtottak a tengerészeti léghárító ágyú.

Siralmas állapotban van Badoglio hadserege és hajóhada

Milano. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A megszállt Dél-Olaszországból elmenekült Sorell olasz tengeralatt-

Több mint 22 teljes repülőezredet vesztek el májusban az angolszászok

Berlinből jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: A német léghárítás májusi eredményeit feltűntető áttekintésből kitűnik a német vadászvédelem fokozatos fejlődése és a német léghárító tüzérség erősödése. Má-

járó parancsnok, korvetkapitány, aki illetékes olasz katonai hatóságoknál harcbevetésre jelentkezett, a Stefani hírszolgálati iroda egyik képviselőjének a következőkben számolt be a megszállt területeken nyert benyomásairól:

— Badoglio hadseregének egységei és a hajóhad siralmas állapotban vannak. Összeomlás és felbomlás jellemzik Dél-Olaszország helyzetét. Az angolokhoz átpartolt olasz hajóhadat részben lefegyverezték, részben az Atlanti-óceánon, a Földközi-tengeren és az Indiai-óceánon vetették harcha. Az olasz hajó legénysege rendetlen és fegyelmetlen. Éppen ilyen siralmas Badoglio hadseregének helyzete is. Hat hónap alatt csak egy hadosztályt sikerült felállítania Szardíniában, de ez is csupán fegyelmetlen embertömeg. Anglia nem bízik Badoglióban. A rendőri teendőket, a szállítmányok felügyeletét fekete csapatok látják el. Nápolyban sok az arcvonalról jött katonaszökevény. Egy rendőrségi razzia alkalmával 600 amerikai katonát tartóztattak le, akiknek az arcvonalon kellett volna lenniük. A fekete kereskedelem elképzelhetetlen méreteket öltött és azt főként az amerikai négerék üzlik.

jus folyamán az angolok és amerikaiak több mint 22 teljes ezredet vesztek el, mintegy 13 ezer főnyi repülőszeméllyel.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A német léghárítás követ-

A Spanyolországgal szemben folytatandó politikát beszéli meg Churchill és Roosevelt

Genf. (MTI.) A NTL jelenti: A Star című lap azt írja, hogy minél előbb jön létre Roosevelt és Churchill találkozója, annál jobb. Ha a két államférfi közösen megtárgyalhatná Spanyolországgal és Franciaországgal szemben folytatandó politikáját, bizonyára közös nevezőre hoznák véleményüket. A lap aztán így folytatja: Churchill Francohoz intézett rövid és barátságos szavai sem Moszkvában, sem Washingtonban nem találtak visszhangra.

Bern. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Schweizerische Mittelpresse utalva a kommunistáknak arra a taktikájára, amellyel minél több szociáldemokratát akarnak a maguk céljainak megnyerni, többek között ezt írja:

— A kommunisták újabb módszere finomabb és raffináltabb lett, de így annál veszélyesebb. A csalóka látszat nem ejtethet tévedésbe, hogy sajnos, a módszerek az időkkel változtak, a világ torradalmosítása azonban megmaradt végző célnak.

Stockholm. (MTI.) A NTL jelenti: Mint az Aftonbladet Newyorkból jelenti, a menekült belga kormány Belgique című folyóiratának legújabb számában James Gerald, az Egyesült Államok utolsó

nagykövete azt írja, hogy Németországot tartós időre kis államokra kell felosztani. Gerardnak az a nézete, hogy nincsen jó, vagy rossz Németország. A németek ma egyégesebbek, mint bármikor voltak. Állandó ellenőrzés alá kell őket helyezni, hogy új vezéreket ne követhessenek új háborúba.

Giraud két híve Madridba menekült Algirből

Stockholm. (MTI.): Mint az Aftonbladet tudósítója jelenti, De Gaulle vonakodik elutazni Londonba, hogy megtegye megbeszéléseit az angolokkal. De Gaulle nines megelégedve Hull kijelentésével, amely szerint a francia polgári

**Könyv- és Lapkiadó
Részvénytársaság
Magyar könyvnap 1944**

**SZÁLASI FERENC
ORSZÁGJÁRÁSA**

Írta: Csonka Emil
dr. Vágó Pa.

**AMIRUL A NÉPSZAVA
HALLGATOTT**

Könyv és Lapkiadó r.-t. székhely: Rákóczi-ut
és Károly-korut sarak
Összetartás sztra Musollini-téreg
„NÉP” székhely: Rákóczi-ut — Uránia előtt.

keztében május havában elveszett angol-szász repülőszeméllyel 2052 volt a repülőgépvezetők száma. Az év első öt hónapjában az angolszászok repülőgépvésztesége a Németország elleni légi harcokban 630 repülőgép volt, legnagyobb részben négymotoros bombázó.

A japán légierők sikeres támadása ellenséges hajók ellen

Tokio. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a Domei iroda az egyik délcsonosceáni japán támaezpontról jelenti, a japán légierő szerdán néhány órán keresztül támadta az ellenséges hajókat a Biak-sziget előtti vizeken és pilanatok alatt elsüllyesztett egy közepes nagyságú szállítóhajót, valamint egy másik nagy szállítóhajót is.

Singhai. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az United Press jelentése szerint Honanból és Shensiből menekült angol-amerikai hittérítők érkeztek Csungkingba. Az a tény, hogy szíami hittérítők vannak köztük, azt bizonyítja, hogy az angolok és amerikaiak nem bíznak abban, hogy a Csungkinginaiak fel tudják tartóztatni az előrenyomuló japánokat. Ugy látszik, hogy az angol és amerikaiak már elveszítettnek tekintik Shensi fővárosát.

közigazgatást Eisenhower tábornoknak rendelik alá.

Stockholm. (MTI.): Mint Algirből jelentik, Giraud két vezető hívének sikerült külföldre menekülnie. Azt hiszik, sikerült eljutniok Madridba és ott csatlakoznak De Gaulle legengesztelhetlenebb ellenfeleihez, akiknek élén Nogues tábornok és Yves Chatel, volt kormányzó áll. Giraud tábornok két barátjáról van szó, névszerint Lemaigreról, a Giraud tábornok volt külügyminiszteréről és Rigaud, volt belügyminiszteréről. Mindkettőnek befolyásos barátai vannak Londonban és Washingtonban. A Daily Mail azt hiszi, hogy a két politikus Madridban érintkezésbe lép Sir Samuel Hoare angol nagykövettel.

Mielőtt

ruhát festet tisztított,
keresse fel

TÓTH kelmefestő-vegyszerkészítő

Gillányi-ut 5. Telefon: 39-43.
Telefon hívásra házhoz megvünk

**Rádióműsört akar?
Vegyen**

Rádióéletet, Délibábot

Kapható a **MAGYAR LAPOK** arusainál

A RÁDIÓ is közvetíti

junius 6-án a
jótékonycélú

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

huzását!

Egész sorsjegy 4P, fél 2P

Szlovákiába akart szökni nyolc budapesti zsidó

A rimaszombati rendőrség a határrendőrséggel karöltve nagyobbarányu zsidőszöktetést akadályozott meg. Durnyi Jánosné, a zsidó temetőőr felesége és fia, valamint Lucziák István és Nagy Barna iparossegédek Frankl Oszkár pozsonyi lakosával öszejelezteva, Budapestről ott már régebben bujkáló nyolc zsidó személyt akartak a szlovák határon átsempészni. A zsidóknál hamisított iratokat és nagy értékeket találtak. A rendőrség harmincnapi elzárásra ítélte a szökevényeket, később pedig internálta őket. A szöktetőket átadták az ügyészségnek.

Hogyan él az angol munkás?

A brit szigeteken ellenállhatatlannul érik a nagy összeomlás. London, a csavargók, gyilkosok, milliomosok és elvakult politikusok katalana, ma még súlyosabb helyzetben van, mint volt egykor, amikor Conan Doyle Sherlock Holmes és a Nick Carter alakok világa volt itt divatos. Ma a londoni külvárosokban, Mint Islingtonban, Finchbury, North Lambeth vagy Deptfordban járványok dühöngenek, kocsmatöltelések, ezellemi kód és fizikai elkorcsosulás — amerre az ember néz. Ilyen képet fest a mai Londonról a „Daily Herald”. Aki ez a cikket a nevezett lapban megírta, beharangozta az angol főváros környékét és szörnyű képet fest azokról a mélységekről, amiket eddig csak érinteni mertek az angol újságírók.

Az író az islinigtoni fatelepek mentén levő nyomortanyákon valóságos bűzbarlangokat talált. Ezekben a vérhaj vagy más fertőzések áldozatai élnek összezsúfolva. Ezek és ezek

Anyagyilkosságban vétkes Isten és ember előtt, aki Rómára kezét emel

XII. Piusz pápa beszéde a bíbornoki kollegium tagjaihoz

Róma. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: XII. Piusz pápa ma beszédet intézett a bíbornoki kollegium tagjaihoz, akik szerencsés kiváncságot fejezték ki a Szentatya névünnepe alkalmából. Beszédében a pápa megemlékezett a most folyó háború által okozott szörnyű szenvedésekről és hangsúlyozta, hogy a mai hadvezetés fokozatosan olyan formákat ölt, amelyeket nemrég még lehetetlennek tartott volna az emberiség. Ma a kereszténység minden parancsával ellentétben, lábbal tiporják mindazt, amit nemrég szent és sérthetetlen törvénynek számított.

A Szentatya ezzel kapcsolatban megemlékezett az Örökváros ellen intézett angol zászlócsapások és hangsúlyozta, hogy nemcsak az Örökváros és környéke ellen irányulnak támadások; Rómának azonban semmiképpen sem szabad hadszíntérre változnia. Teljes pártatlansággal megállapítja, hogy anyagyilkos-

ságban vétkes Isten és ember előtt, aki kezét emel Rómára.

Megemlékezett ezután a nehéz megpróbáltatásokról, amelyeket a multban sem kíméltek meg Rómát és beszélt a pápáról, akik mindent megtettek az Örökváros szükségének enyhítésére. A mai támadásokat azonban nem lehet összehasonlítani a régiakkal. A menekültek számát, akik az elmúlt évszázadokban kerestek menedéket az Örökvárosban, nem lehet összehasonlítani azoknak a számával, akik most keresnek ott menedéket.

Azoknak a segélyintézkedéseknek felolulása után, amelyeket az egyházi szervek már végrehajtottak, a Szentatya megemlékezett arról, hogy az inséges szenvedés támogatására pápai hajórajt is szeretett volna szervezni, de ez a terv eddig megfűszült, mert a nagy tengeri háborút viselő hatalmak megtagadták beleegyezésüket.

Tilos hozzányulni a lezuhant repülőgépek roncsaihoz vagy a ledobott tárgyakhoz

A MTI jelenti: Illetékes helyről ismételt felhívják az ország lakosságának figyelmét, hogy a lezuhant ellenséges repülőgépek roncsaihoz, vagy általában a légitámadásból származó bármilyen tár-

gyakhoz hozzányulni, azokat elvinni szigorúan tilos.

A roncsokat érintetlenül kell hagyni. A hatóságok a rendelkezés megszegői ellen a legszigorubbán eljárnak.

Két új párt alakulását jelentették be a képviselőházban

Bizonytalan időre ismét elnapolták az üléseket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház mai ülésén Tasnádi-Nagy András benyújtotta a felsőház átíratát, amely szerint a felsőház az országgyűlés tartamának kivételével meghosszabbításáról eszülő törvényjavaslatot tudomásulvette. Az elnök ezután benyújtotta vitéz

Rátz Jenő miniszterelnökhelyettes képviselő megbízó levelét, amellyel a tokaj-hegyaljai kerület képviselőjévé választotta. Az elnök közölte, hogy a Bródy András nevével új párt alakulását jelentette be, amelynek neve Kárpátaljai Ruszinok Autonóm Népi Egység Pártja. A pártha Bródy Andráson kívül hat képviselő lépett be. Az elnök ugyancsak bejelentette, hogy Hamm Ferenc, országgyűlési képviselő szintén írásban új párt alakítását jelentette be, Német Nemzeti Szocialista Törvényhozók Blokkja elnevezés alatt. A Hamm Ferenc vezetése alatt álló pártha hat képviselő lépett be.

Antal István igazságügyminiszter a miniszterelnök nevében beterjesztette a magyar állam 1942. évi zárszámadását. Az igazságügyminiszter beterjesztette a minisztérium jelentését is, a visszacsatoláskor nyert felhatalmazás alapján 1943. október hó 15-től 1944. május 25-ig kibocsátott és eddig még be nem jelentett minisztériumi rendeletekről. Tasnádi-Nagy András ezután a ház üléseit bizonytalan időre elnapolta.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Antal István a miniszterelnök helyett a képviselőház pénteki ülésén benyújtotta a Legfőbb Állami Számvevőszék kimutatását az 1942. évben jelentkező hiteletterésekről. A számadásokból kiderül, hogy az állami költségvetés egyes tételeivel szemben mutatkozó kiadási

többletek együttes összege 234.3 millió pengő. A jelentkező hitelütléppéere előirányzás nélküli kiadások főként a háborúval és a honvédség fejlesztésével és felszerelésével kapcsolatosak. Az állami adósságok álladéka 1942. év végén 4882 millió pengőt tett ki.

Miért hallgatnak íróink?

Az Ország című lap — mint arról lapunk egyik számában a könyvnapokról írt ismertetésünkben mi is megemlékezünk — hosszabb cikket közölt, amelyben felveti a kérdést, hogy miért hallgat a történelmi sorsfordulat óta számos magyar író?

A kérdéssel kapcsolatban most Fiala Ferenc tollából: Hol vannak az írók címen a Filmhíradó is hosszabb cikket közöl. A helyzet megvilágítására a cikk egy részét alább közöljük:

Hol vannak az írók, hol vannak a költők — hangzik a cikk — hol vannak a széphangu sirályok, akik még nem is olyan négen akasztófavál fenyegetőztek és olyan hamisan értelmezték a szabadságot, ahogyan még soha senki széles hazában. Dacolnak — és hogy korszerűen fejezzük ki magunkat — kissé mintha szabotálnának is. Addig hivatkoztak Petőfire, Tompa Mihályra, Arany Jánosra és a magyar irodalom többi nagyjaira, amíg teljesen megtagadták ezeket és elfelejtik, hogy ezek éppen akkor írták legragyogóbb verseiket, amikor bajbakerült az ország és amikor ugylátszott, hogy már minden elveszett. Mennyivel különb emberek, férfiak és hazafiak voltak ezek azon pesti író és költő uraknál, akik azt a bizonyos pesti irodalmat jelentették, amely a Népszava és a Magyar Nemzet szerkesztőségében kezdődött és gyakran a Baumgarten-díkkiosztásnál ért véget.

Nem járunk messza az igazságtól, ha azt írjuk, hogy ezek az elhallgatott sirályok soha nem énekelték a magyarság nagy sorskérdéseiről a fájó sebekről, a bajokról és a bűnökről, hanem mindig csak az ugynevezett mecénások szavára hallgatva, írták meg a maguk irányított mondanivalóját. Ezer és ezer szál fűzte őket a lipótvárosi szalonokhoz, a különböző zsidó nyomdavállalatok zöld cédu-láihoz és mindazon többi dologhoz, melynek egyetlen és végső célja volt a bátorhangu magyar irodalom elhallgatása és guzsbakötése. És most, hogy a zsidóság a sajátmaga által keresett zsákutcába jutott, úgy érzik ezek a költők és írók, hogy az ő sorsuk is beteljesedett és az ő pályafutásuk is végetért. A magyar társadalom — de különösen a dúsgazdag zsidó szalonok által agyontámogatott „irodalmi és színházi kultúra” ropant mélységei csak most tárultak fel előttünk a maga tragikus valóságában.

A magyar életnek végre sikerült meg szabadítani magát a zsidóság sorvasztó befolyásától s a közelmúlt idők magyar széplelkei most úgy érzik, hogy mindent elveszítettek. Dacolnak, durváskodnak és mégjobban bezárkóznak abban az eléfántcsont-toronyban — fejezi be a cikk író — amely eddig is őrizte őket.

Lapkihordókat, lapárúsokat

jó fizetéssel felvesszünk.

Jelentkezni lehet az

MAGYAR LAPOK

kiadóhivatalában.

Német orvosok a német gyermekekért

Németország egyik legfőbb gondja az ifjúság megfelelő nevelése. A szellemi képzés mellett igen nagy gondot fordít a fiatalság testi egészségének óvására és fejlesztésére. Ebből a célból Prágában május végén összejöttek a Hitler-Jugend orvosai és orvosnői és megtárgyalták a fiatalság gondozásának összes irányelveit. Feltárták a legújabb orvosi kutatások eredményeit, az ifjúság egészségi gondozása terén. Erdemes néhány sorban foglalkozni a gyűlés megállapításaival. Már azt is ki kell emelnünk, hogy orvosok ilyen mélyreható gondtal foglalkoznak a gyermek fejlődésével. Meg is van az eredménye ennek Németországban. Dr. Bessau berlini professzor kijelentése szerint a gyermekgyógyászat mentett meg Németországban legtöbb embert. Még 1900-ban négyszázezer csecsemő halt meg s most leszállott a halálozások száma hatvanezerre. Bessau professzor megállapítja, hogy ez a szám még egálabb három százalékkal csökkenthető.

Dr. Kleinschmidt professzor érdekesen világított rá az értekezleten arra, hogy a külszínre gyenge gyermek is rendelkezhetik nagy munkaképességgel és az ilyen gyermek munkaképessége is megfelelő neveléssel még fokozható is.

Nagyon sokat foglalkoztak a prágai értekezlet ifjúsági orvosai a kamaszkor problémáival. Különös figyelmet érdemel dr. Bennholdt-Thomsen prágai orvospro-

fesszor megállapítása. Szerinte nem jó hatással van a fejlődő gyermekre az érettség meggyorsítása. Előbb csak 5

százalék volt a koráértett ifjú, ma azonban már a fiatalság 20 százaléka koráértett. Ez azért veszedelmes, mert a testi fejlettség még nem jelenti azt, hogy szellemileg és lelkiileg is érett az ifjú. Előadásában vétőt emelt a prágai professzor az ellen a felfogás ellen, amely azt hirdeti, hogy a 13 éves leány már megérett az anyai méltóságra (V. J.)

Kecskemét polgársága küldöttségileg üdvözölte képviselőjét, Szász Lajos minisztert

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kecskemét polgársága pénteken délben küldöttséggel tisztelgett Szász Lajos iparügyi miniszter előtt abból az alkalomból, hogy 5 éve képviseli a „híres város”-t az országgyűlésen. Az 50 főnyi küldöttség Kecskemét választópolgárainak szeretetét és bizalmát nyilvánította. Horváth Ödön főispán és Liszka Béla polgármester vezette a küldöttséget, amelynek tagjai közt földművesek, tisztviselők, munkások és kereskedők voltak. Raskó Ferenc kisiparos a dolgozópolgárok nevében üdvözölte a minisztert. Szász Lajos miniszter kifejtette válaszában, hogy most elfogódottabban áll a küldöttség előtt. Pirulva keresi az okokat, mivel szolgált rá arra a sok kedves levélre és erre a megtiszteltetésre, amely most éri. A miniszter azután ezeket mondotta:

— Nem tudom mi az oka annak, hogy a magyarság nagy összefogása nehezen valósul meg. Nem látom az okokat, mert van vezérünk, az ország kormányzója. (Lelkes éljenzés.) Van programunk, amelyet a miniszterelnök az országgyű-

lésben meghirdetett és amely meggyőződésem szerint senki részéről sem kifogásolható. Van célunk: a győzelem! Ismerjük az utakat és az eszközöket: A honvédnek a német bajtársakkal együtt kell harcolni, a polgári lakosságnak pedig minden erejével kell dolgozni.

A miniszter azután megköszönte a bizalmat és szeretetet, majd hosszabb ideig elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Zászlók

lobogók, m. seruha és zászlóselymek paszomántos, rojtok stb. legolcsóbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlókészítő vállalata Budapest, IV. Váci-utca 41. sz. Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44. 80 éves cég.

MEGSEMISÍTŐ CSAPASSÁ FEJLŐD-HET KINA SZÁMÁRA A JAPANOK MOSTANI HADMŰVELETE

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat csungkingi jelentése szerint Csungkingban azt hiszik, hogy a japánok mostani hadművelete megsemmisítő csapassá fejlődik Kina számára. Erre sor kerül, mielőtt sikerülne az angolszászoknak a Csendes-óceánon új erőközpontot létesíteni. Azt hiszik, hogy a japán támadás Vancseungra és Sangszira is ki fog terjedni.

Magyar Könyvnap

Felszabadulásunk után, június 5. 6. 7-én immár negyedik éve, hogy a Magyar Könyv ünnepnapját tartjuk.

Mindenki, akinek szívéhez közel áll a magyar könyv, érzi, hogy valóban ünneppé lett ez a három könyvnap.

A magyar könyv szerény munkásainak, íróknak, kiadóknak, könyvkereskedőknek legszebb jutalma ez a három ünnepnap. Nem az anyagi haszon, hiszen köztudomású, hogy nem ebből a szempontból fontos nekik a könyvnap. Nagy

fáradtságuknak, életük munkájának sikerét jelenti ez.

Azt, hogy nem hiába tették fel életüket a magyar könyv és magyar kultúra szolgálatára. Kell a könyv, megbecsülik a betűt és a szellemet ebben az anyai megpróbáltatáson átégett és sokat szenvedett drága Magyar Hazánkban.

— Churchillnek Francohoz intézett rövid és barátságos szavai sem Moszkvában, sem Washingtonban nem találtak visszhangra.

Magyar könyvnapokat

5, 6, 7-én tartják meg

A jelenlegi helyzetre való tekintettel a helybeli könyvkereskedők sátrakat nem állítanak. Mindenki saját üzletében tartja meg a könyvnapot.

Ezúton felkérjük Nagyárad könyvolvasó társadalmát, hogy könyvnapon vásárlásait a könyvkereskedésekben szerezzék be.

Könyvkereskedők.

BUTOR

most is nagy választékban
„ARTA” bútorüzletben
Gróf Bethlen István-utca
Pannónia épület

**Könyvkereskedések zár-
órája a könyvnapok alatt**

A m. kir. kereskedelem és közlekedés-
ügyi miniszter 61914—1944. K. K. M. sz.
rendelete a könyvkereskedői üzletek és
az ideiglenesen felállított utcai könyváru-
sító sátrak záróórának az 1944. évi „Ma-
gyar Könyvnapok” tartamára megállapí-
tása tárgyában.

A magyar könyv hathatósabb terjesz-
tése és népszerűsítése céljából megenge-
dem, hogy a „Magyar Könyvnapokon” a
könyvkereskedők üzletei és az ideiglene-
sen felállítandó utcai könyvárusító sátrak
Budapest székesfőváros területén folyó
évi június hó 1, 2, 3. napjain az ország
többi részén pedig folyó évi június hó
5, 6, 7. napjain este 7 (hét) óráig legye-
nek nyitvatartathatók.

Budapest, 1944. évi május hó 17-én.
Kunder Antal sk., m. kir. kereskedelem és
közlekedésügyi miniszter. — A rendelet
hitelesül: Szatmáry miniszteri s. hiv. igaz-
gató h.

A nagyváradi kir. törvényszék.
B. I. 2339—1943—6. szám.

A Magyar Szent Korona nevében!

A nagyváradi kir. törvényszék, mint
büntetőbíró Jenei Sándor ellen indí-
tott büntetőügyben nyilvános főtárgyalás
alapján meghozta a következő

ítéletet:

Jenei Sándor vádlott, 47 éves, ref. vallá-
sú, bihariunkai születésű, nagyváradi,
Cseleptak-ú. 9. lakos, bűnös az 1939. IV. t. c.
25. §. 1. bek. 1 p-ában és 1 drb. folyta-
tólagosan elkövetett az 1939. IV. t. c.
26. §-ának 1. bek. 2. pontja szerint minősülő
a zsidók közéleti és gazdasági terfoglalá-
sának korlátozásáról szóló törvénybe üt-
közö vétésében.

A kir. törvényszék ezért Jenei Sándor
vádoltát a II. Bn. 4. §-a alapján, a II.
Bn. 7. §-a értelmében együttesen 400
(négy száz) pengő pénzbüntetésre, mint
főbüntetésre ítéli. Ezenfelül elrendeli az
1939. IV. t. c. 28. §-a alapján az ítéletnek
egyik nagyváradi lapban elítelt költségé-
re való közzétételét.

Indokolás:

Vádolt beismerése és a főtárgyalás
egyéb adatai alapján a kir. törvényszék
tenyéként állapította meg, hogy Jenei Sán-
dor vádlott — mint munkaadó, — aki
hasonló kihágás miatt már büntetve volt,
— fatelepén 1942. év nyarán az 1939. évi
IV. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott
7720—1939. M. E. sz. és a 2220—1941.
M. K. sz. rendeletben foglalt ellenére az
értelmiségi munkakörben foglalkoztatott
Kovács István órabéres könyvelő az elő-
írt kimutatásokban fel nem tüntette,
továbbá a zsidó származású Weisz Er-
őst és Kohn Ernőt, mint a fa átvételé-
vel megbízott, tehát értelmiségi munka-
körben foglalkoztatott tisztviselőt a meg-
szabott időben rendeletben megjelölt ha-
tóságnak be nem jelentette.

Nagyváradi, 1944. évi február hó 4. nap-
ján.

Váradi Imre sk. kir. törvényszéki tanács-
elnök, főtárgyalási elnök. Dr. Geleita
László sk. kir. törvényszéki bíró, határo-
zat szerkesztő. Dr. Kolozsvári Sándor sk.
kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelesül: Osztrás J., iroda-
főtiszt.

**Ünnepélyes temetést rendez
a város a bombatámadás
áldozatainak****Jelentkezzenek a rendőrségen
az áldozatok hozzátartozói**

(Nagyvárad) Szombaton délelőtt fél 11
órákor a rendőrség illetékes ügyosztálya-
tól a következő értesülést szerezte:

A bombatámadás áldozatait Nagyvárad
városa a város halottainak tekintve és szá-
mukra dísztemetésről gondoskodik. Az
ünnepélyes temetés időpontját a hatóságok
később közölni fogják. Felhívják a
lakosság figyelmét arra, hogy mindenki
akinek elhalt hozzátartozója van, jelent-

kezzék a rendőrség bünyügyi osztályán,
(II. em.)

A hozzátartozók jelenték azt is, hogy
az elhalt személyazonossága valóban
megállapított.

Jelentkezzenek azok is, akiknek hozza-
tartozói eltűntek, hogy egyes áldozatok
agnoszkálásánál a hatóságok segítségére
lehessenek.

**Egy községi jegyző édeskes tevei
népünk megsegítésére****Hogyan lehetne könnyíteni az adóterheken?**

A Délvidéki Magyarország szerkesztője
beszélgetést folytatott Pázmány András-
sal, Bácsalmás község főjegyzőjével. Eb-
ből a beszélgetésből közlünk egy érdekes
részletet, amely értékes gondolatokat
ébreszt az olvasóban.

— Ha a magyar jegyzőt a zsidó irodal-
om nem figurázta volna bele amúgy cso-
korra kötött nyekkedésben, szalonspicce-
sen a közvéleménybe, ha a mindenkori
politikai hatalom nem fojtotta volna be-
lénk az öntevékenységet, akkor ma iszo-
nyu erővel rendelkezhetnénk, a lelkileg
szervezett ósapa gazdasági módszerét
folytató magyar szüzettség helyett.

— El lehet érni például azt, hogy egy
község ne fizessen adót. Ne tessék rám
így nézni. Józanul mondom, amit mon-
tam. Mondjuk, egy község lakossága ösz-
szesen évi tizenötezer pengő adót fizet.
Ez a tervszerű életigazgatással öt éven
keresztül a községi területeire, legelők,
rétek, utak szegelyeire tizenötezer darab

gyümölcsfát ültet. A következő nyolc év
mulva, ha minden fa csak egy pengőt hoz
is, akkor is meg van az adó.

— Mi az idén el is kezdjük ezt a fási-
tást. A háboru után óriási jelentősége
lesz a gyümölcsnek, ugys mint ipari
nyersanyagnak. Mi leszünk Európa tul-
pános, muskátli kiskertje. A fásítás harc
a tüdővész ellen. Megszünteti a mezőgaz-
dasági protektorátust, az egyiket, kenyere-
ret ad a nehezebb mezőgazdasági mun-
kában megrokkantaknak, a komorságra
hajlamos népünket életvidámmá teszi és
bizonyos középosztályosodási folyamatot
indít, a népet a nemzetbe emeli.

— A fásítással saját földemen kísérle-
teztem. Kényszerpihenőm alatt elég szak-
tudásra tettem szert. Tanulmányokat
is folytattam. Országos híru kertészekkel
tárgyaltam. Ezek alapján nyugodt lelki-
merettel mondhatom, hogy a ma jegyző-
jének inkább gazdasznak kell lennie. A

közége népéből, földjéből most ki kell
hozni mindent.

— Tervem, hogy megfelelő gazdasági
átalakítással olyan jövedelemhez juttatom
közönségünket, hogy minden szociális
kérdésünk és népbetegségünk szomorú
aránya el fog tűnni. Minden rögtön, min-
den leket, amely él, ennek a szolgálatába
állítok. Szívós munkával azt is el lehet
érni, hogy a község jövedelme úgy felsok-
szorozódik, hogy a lakosoknak részese-
dést adhat.

**Országos
viszonylatban**

is szépnek mondható az az eredmény,
amelyet lapunknak a bombakárosultak
felszegélyezésére indított gyűjtése
eddig elért. Az utóbbi időben — ta-
lán a huzamosabb időn át tartott nyu-
galom, vagy még inkább a közönség
anyagilag erejének kimerülése folytán —
hiszen hónap vége volt — megcsap-
tant ugyan az adakozási készség, bi-
zonyosra vesszük azonban, hogy most,
miután magunk is részesei voltunk
immár az angolszász terrorlegények
pusztításainak, amikor magunk kö-
zött, a mi szűkebb hazánkban is so-
ken váltak hajléktalanokká, vagy ki-
sebb-nagyobb mértékben károsultak-
ká, — ismét hevesebben kezdenek
dobogni majd egymásért a magyar szí-
vek.

Adakozzunk jószívvel, magyar test-
véri szeretettel, hiszen nem tudhat-
juk, melyik pillanatban valunk mi
magunk is segítségre szorulókká!

Eddigi gyűjtésünk P 27.546.02
Fodor Lajos kereskedő 100.—
N. N. szüleinek Isten különös
kegyelméből történt megmen-
külése alkalmából 100.—

Összesen: P 27.746.02.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban****Őszi vihar**

Írta: Papp Imréné

I.

Téged fennen szólítunk, hogy
ilyennek teremtetted az embert —
s az embert szintűgy szólítjuk,
hogy önmagáért mégis ő felelős. —
tekinisd hát ezt is, az ördögi fe-
leselést emberi szívünkben űram!
Es ne tartóztasd meg szent szem-
eid, hogy meglássák e nyomorú-
ságot, de a szörnyeteket is, amely
a bensejünkben rejtőzve lakik.

(Egy középkori könyörgésből)

Nagyot káromkodott Pethő Misly és a
villa szaladt ki a kezéből egyenesen a fe-
lesége lábába. Az öregasszony felesapta
a két karját és hangtalanul eldőlt. Pilla-
nat alatt piros folt égett a szénán, mint-
ha hirtelen nagy piros pipacs nyílt volna
a halott füvek között.

Pethő Mihály felkapta a villát és a fe-
leségére rá se nézve forgatta tovább a
szénát. Fekete indulat lobog a szemében
és a szájában átkokat forgat.

Az öregasszony próbál felülni, de mind-
untalan visszaesik és göbös ujjával tehet-
etlenül kapirgálja maga mellett a szénát.
Mellette a vérpipacs mind nagyobbra
nyílik.

— Csak megszabadulnék már tőled, —
morogja az ember — és a villát a földbe

csapja, mert az ölnivágyás nehéz érzése
egészen hatalmába vette testét, lelkét.

Az öregasszony elnyulva fekszik —
karja tehetlenül mozog — de sem szóra,
sem jajra nem nyitja a száját.

Pethő Imre a szomszéd földön abba-
hagyja a munkát és figyelmesen a szülei
felé néz — s hogy nem látja az anyját,
valamit odaszól a feleségének — a vilá-
t elhajtja és szaladni kezd. Mikor a föld-
dön elomolva meglátja az anyját, meg-
torpan.

Óreg Pethő Mihály rákönyököl a vil-
lára s úgy néz szembe a fiával.

— Mit tett vele?... hördül fel a fiu és
szeméből lángosvák vágnak az öregem-
ber arcába.

— Látod... csikorog vissza Pethő Mi-
hály.

— Az a Fennvaló... — ordít fel a fiu
— előugrik és karját emeli, hogy az ap-
jára sujtson.

— Fiam!... sikolt fel az öregasszony —
állj! — nem ő tette — megszedültem s a
villába estem — nem apád — nem ő.

A fiu megtántorodik, a karja lehull —
az arca halottsápadt — a szemei elfeke-
tednek — de ő tette... zihálja — ő tette,
a Borisért — azért, azért a mindenki fe-
jenléjért.

Iszonyú indulat cikázik át az öregem-
beren, megrázza lábától a fejéig — de
nem szól, csak megmarkolja a villát.

— Ilyen öreg ember — zokog fel a
fiú — és nem szégyenli magát...

— Hogy a tüzláng... — mordul fel az
öregember...

— Falu szegénye... — fröccseni nyálát
a fiu az öreg szemé közé.

Az öregember meginog — a fekete in-
dulat megvakítja, felkapja a villát... de
egy éles sikoltás megállítja. Az öregass-
zony felugrik és már közéjük is veti
magát. Eldolgozott, semmi kis teste, mint
a hervadt virág hullott a két férfi közé.

— Anyám... — sirt fel a fiu — és egyet-
len mozdulattal felmarkolta az esett, vér-
ző testet. — Két karján vitte a faluig.

Az öregember reszkette áll, — az arca
halottsápadt, szája keserű, torkában ször-
nyű káromkodás fészkel.

Pethő Imre a saját portájára vitte a
anyját. Mindjárt be is fogott és doktort
hozott. Óreg Pethő Mihály a doktor-
nak is csak azt mondta, hogy megszedült
és beleesett a villába. A doktor hümmö-
gött, morgolódt — csendőrt emlegetett
— de aztán az asszony könyörgésére el-
hallgatott.

Pethő Mihály is hazaballogott nagy las-
san, — a szénát is széjjel hagyta. — Leült
az eperfa alá — és széjjel nézett — most
már egyedül van, nemsokára tán el is
hozzhatja Borist. — Nagyot kordult s

Nagyvárad munkácsi hősről utcát neveztek el a Kálvária alatt

Csapó József százados, a mostani világháboru első hősi halottja, Nagyvárad szülője. Családja évszázadok óta ezt a várost lakja. Ömaga életében a magyar hősök útját járta egészen addig, amíg most már több mint öt évvel ezelőtt hősi halált nem halt Munkácsra, ahol 1939. január 6-án nyolcad magával védte ki a cseheknek a város ellen intézett ortvámadását. Emléke azzal az esettel kapcsolatban elevenedik most fel, hogy Nagyvárad város kisgyűlésén Csernák Béla református esperes indítványt terjesztett elő, hogy róla nevezzék el Nagyvárad egyik utcáját. A kisgyűlés — mint már azt jelentettük — Csapó József századosról volt Berkovics Ferenc utcát nevezte el, amely a Kálvária alatt húzódik és az úgynevezett Görögoldalon fekvő szőlőkbe vezet. A véletlen úgy akarta, hogy Csapó százados nevével éppen azt az utcát nevezzék el, amelyen gyerekek korábban a régi Csapó kuriáról szülei szülőjébe járt ki.

Nagyvárad város kisgyűlése a zsidó nevet viselő utcákat keresztezte át. Ennek során jutott utcahoz Csapó százados emléke Nagyváradon, szülővárosában. Először az alkalomból elvenitjük fel Csapó százados munkácsi szereplését, amelyről különben már annakidején Magyarország minden újságja hasábkokat írt. Megemlítettük, hogy Csapó József százados sokan Zách Ferenc néven ismerik. A Trianon utáni Magyarország katonája volt ő, amikor legtöbbször még azt is el kellett tagadniok a csonkaországi magyaroknak, hogy katonák. Csapó Józsefnek is ezt kellett tennie, ám mégis az ország egyik legnagyobb katonája volt. Nevét 1939. január 6-án írta be a történelembe. Ezen a napon a csehek a katonailag kiirtett Munkács ellen a hajnali órákban ortvámadást intéztek. Páncélkocsikkal törtek a védtelen Munkácsra. Csapó százados álomból riasztották fel ezzel a hírrrel s akkor ő egy pillanatra sem habozott. Ugy, ahogy volt, pizsamában —

csak csizmát rántott magára — fölkapott egy karabélyt, néhány kézigranátot és rohant a hareba.

— Nem tudta, mi történt — szólottak az akkori tudósítások. — Futott arrafelé, ahonnan lövöldözés hallatszott. Alig pár száz lépés után szembetalálta magát az első cseh páncélkocsival, amely a latorca hídja felé robotott. Karabélyát rásütötte. A golyók lepatantak a páncélfalról, de a hős katoná nem csüggedt. A küzdelem nagyon egyenlőtlen volt. A cseh páncélkocsiban négyen ültek, két gépfegyverrel és egy golyószóróval felfegyverkezve. Csapó százados mégis odarohant, kézigranátját hozzávágta a tankhoz s ezzel úgy megrémítette a cseheket, hogy azok kiugráltak a páncélkocsiból és hanyat-homlok elmenekültek. Egyetlen magyar tiszt, két kézigranáttal lefegyverzett és elfogott egy golyószóró, gépfegyveres acélgépkocsit! Minden hadiszámítást, minden kidolgozott haditervet, tulerót, rajtaütést, meglepetést halomra döntött Csapó százados egyéni vitézsége.

Egy második páncélkocsi golyója azonban kioltotta Csapó százados életét. Így lett ő a mostani világháboru első hősi halottja.

A „Rongyos-Gárda” katonája volt Csapó százados. Ezek a világháborút járt férfiak — mondták róluk a zajtöközmények — akik nyugodtan élhettek volna családjainknak, békés polgari toglalkozásuknak és azok a 18—20 éves ifjak, akik az iskola padjaiban, vagy a kávéházak kényelmes fotőjeiben ülhettek volna, áldozatos magyarságnak és az életosztónél is erősebb hazafiságnak kihajította a trianon határookra, hogy hősi elszántságukkal, önként vállalt halálukkal példát mutassanak a nemzetnek: így kell az elvesztett országot visszaszerezni és megtartani...

Ez Csapó József százados esete, amelyből végeredményében egész családja kivette részét. A Csapó család ugyanis a Trianon utáni időkben az üldözöttek lis-

táján szerepelt Nagyváradon. Nevezetesen Csapó Vilmos huszárezredes résztvett abban az összeesküvésben, amelyet Csécsy-Csapó-Cserey-Lukács összeesküvés néven ismer a nagyvárad közönség. Mikor ezt telelezték, a Csapó családnak Nagyváradról menekülni kellett. Csapó százados így került a csonkaországi „Rongyos-Gárdába”. A rongyosokkal került Munkácsra, ahol sorsa beteljesedett. Szegeden temették el, hol a Csapó család menekülése után letelepült. Onnan holttestét a múlt év őszén áthozták Nagyvá-

Bármilyen

Ingtatlan

adásvétel, csere vagy bérlet-ügyben bizalommal keresse fel

MEZEI ingatlanforgalmi irodát Nagy Sándorú 19. Telefon: 27—50

radra és itt a családi sírboltban helyezték el.

Csapó százados emlékét Munkács mérványtáblával örökítette meg Nagyvárad most utcát nevezett el róla. Azt az utcát, amelyen a Csapó gyerek szülei szülőjébe járt ki. Most mi járunk ezen az uton. Valahányszor arra vetődünk, gondoljunk arra, hogy valamennyiünknek valában Csapó százados útját kell járunk...

WEKERLE JÓZSEF

Olvasóink szíves figyelmébe!

Sajnos, többször zavarok állanak be lapunk kézbesítésében. Kérjük olvasóink szíves türelmét az esetleges előforduló zavarokért. Megtörténik, hogy hirtelen katonának hívják be a kihordót, tegnap pedig a bombázás csinált zavarokat, amennyiben előfordult, hogy a kihordók lakását is összebombázták. Kiadóhivatalunk mindent elkövet, hogy megfelelőképpen segítsen, de ennek ellenére fordulhatnak elő zavarok. A nehéz időkben igyekezzünk annyi együttértéztést tanúsítani, nemcsak lapunkkal, hanem alkalmazottainkkal szemben is, hogy megértjük

a nehéz helyzetet. Legtöbb olvasónk meg is érti. De kérjük a többiek szíves türelmét is. A pesti lapok is állandóan erre kéri az olvasókat, így nemcsak városi specialitás ez. A hiányzó emberek helyére felvett új embereknek is idő kell, amíg betanulják a megfelelő területet. Eppen ezért kérjük olvasóinkat arra is, hogy jelezzék nekünk azonnal, ha nem kapják meg a lapot, Előfordulhat ugyanis, hogy az új ember nem tudja még, hogy hová kell tenni a lapot és így könnyen eltűnhetik az újság.

Hogyan óvjuk képeinket a bombatámadások rombolásai ellen

A sorozatos terrortámadások megindulásakor a fővárosban természetesen igyekeztek biztonságba helyezni a különböző nagy értékű festményeket. A pincehelyiségek alkalmatlansága és főként a rossz csomagolás során azonban kitűnt, hogy a festmények nagyrésze így sincs

nem is pusztulnak el, de erősen megrongálódnak. Ezzel kapcsolatban érdekes nyilatkozatot közöl az egyik pesti lap dr Vályi László nyugalmazott igazgató és dr Varju Domokos tanártól, akik a múzeum restaurátori ténében dolgoznak. Az egybehangzó szakvélemény szerint a festmények megőrzése érdekében első és legfontosabb körülmény, hogy a pince, ahová a képeket raktározzák, teljesen száraz legyen. A fára festett képeket — ha megfelelő pince nem akad — a nedvesség ellen tiszta lenolajjal kell kezelni, illetőleg ellenállóvá tenni. A vászonnal vízszint a festmény hátulról forró viaszos oldattal kell átíttatni, hogy a nedvesség ne férközhessen a vászonhoz. Ennek megtörténte után jöhet a csomagolás, amelyre szintén különös gondot kell fordítani. A képeket zsirpapírral kell beburkolni. A zsirpapír után már lehet csomagolópapírral burkolni a festményt akár 3—4 rétegre is. Itatospapír használata azonban a legkevésbé sem célszerű.

A festményt emellett lehetőleg keré nélkül úgy helyezük el, hogy a levegő járjon az egyes képek között.

Ha pedig a festmények mégis megrongálódnak, sérüléseket csak szakember javíthatja ki. A szakértők nem ajánlják azt sem, hogy a képeket tanyai házakban helyezték el, mert azok rendkívül párás levegőjűek és az állandó nedvesség hamar kikezdi a képeket.

Félesleges talán rámutatni is arra, hogy a műkincseknek tekinthető képek megrongálódása milyen egyéni és nemzetgazdasági kár, így tehát annak, akinek komoly műérték van birtokában nemcsak üdvös, de kötelessége is a szakértői tanácsokat szem előtt tartani.

gyomra, — vacsorálni kéne... — gondolta és elindult a ház felé. De ki csinálja a vacsorát?... — állította meg feleuton a kérdés. — A tehenet is meg kéne fejni, kedvetlenedett el és az istálló felé vette az útját. — Valahogy még sem tudott úgy szívóól örvendeni annak, hogy az a semmi kis fehérnép nincs körülötte — pedig még tegnap is azt gondolta, hogyha egyszer megszabadul tőle, tele kurjantja a világot örömeiben. — Igaz, hogy csak a Boris miatt gondolt ilyeneket — csak azóta mióta az a faluba jött — mert addig egészen más volt. — Addig a feleségénél különbet nem látott, — majd huszonöt évig. — És a fia, az a jó gyerek — most már az sincs. — Valami nehéz érzés bénította kezét, lábát — s lassan ráköltözött a mellére, úgy hogy még a lélekzés is nehezére esett.

Hogy egészen besötétedett egy kicsit megvidámodott. Most nem kell a házból kilopakodni — most már nyugodtan lehet Borishoz. A hold szépen sütött és az öreg tempósan ballagott az uton.

Boris szép piros képe már az ablakból elébe nevetett.

— Nagyon vártam ám leltem Mihály — édesedett a hangja — mert, hogy beszéltek a népek...

— Mit?... — mordult fel az öreg és egyszerűen elment még az a kicsi kedve is.

A pirosképű özvegy mindjárt látta, hogy nem jól fogta meg a beszédet —

megrántotta gömbölyű válát, megvillantotta két sor erős fogát és bort tett az öreg elé.

Az öreg hirtelen lehajította az első pohárral, nagyot csikordult utána, a gyomra, mert bizony üres volt az. Hanem Borisnak most nagyobb gondja volt, minthogy megtudakolja a vendégétől, hogy evett-e vagy sem, az öröm szinte láthatóan futkosott benne. Hát mégis kiverte az öreg a feleségét, s így nem sokára ő ül a Pethő vagyomban. — Igaz, az öreg odaadta a fele földjét már a fiának — de van ott még elég s az a szép ház — ezt már nem is gondolta végig, mert nevetésre nyílt duzzadt szája s kivillant az a két sor erős foga, amely a Pethő vagyont de hamar meg fogja enni.

Pethő Mihály csak kedvetlenül hallgatott és a szemét le nem vette Boriról. — Hát ezért akartam én a feleségem meg a fiam megölni — gondolta búsan. Egy év óta, mióta az asszony bolondja lett — csak ma látta meg, hogy hétköznap is hogy van öltözve — gyöngy is van mindig a nyakában, pedig már asszony — és elmúlt már harminc éves. A haját is kisasszonyosan hordja, elől soppba, nem simán, mint az a másik — a felesége. Kis sóhaj szakadt ki belőle, szürke, bozontos szemöldökét erősen összehúzta, a pohár a fogához kocant, ivott, egyedül, ma ma az asszony ott se lenne. Tán még az is igaz, hogy cikória papírral festi pirosra a ké-

pét — ahogy a faluba mondják, tűnődött tovább az öreg.

Boris rosszul érezte magát — nem ezt várta, mi lelte ezt a vén embert?... Szaporán beszélni kezdett, majd felállt, derekát hímálta, minden hiába, az öreg csak a pohár aljába néz, egyet-kettőt mordul, majd feláll s elmegy. Pedig most maradhatna nyugodtan — de nincs kedve hozzá.

Boris elbámul — majd elkomorodik. Bolond vén ember, egy évig hiába csusujgattam, dühösödik fel — és a boros üveget bevágja az almáriumba.

Pethő Mihály lassan ballag az uton, — meg-megáll — de a fába sehogy se akarja haza vinni. Egyszer csak a fia háza elé kerül. Megáll — nézelődik, siket csend van — a hold hideg fehér fényében borzonganak az alvó házak.

Háttha meghal?... — nyílt bele a gondolat. Hát meghal, torkolja le saját magát — ugvis meg akartam tőle szabadulni. De ez a gondolat nem nyugtatja meg, inkább szaladhatnékja támad tőle. Most csendörkézre adhatna, hidegedik meg a szíve, de úgy látszik nem teszi. Mindig ilyen volt, tűnődik tovább — rosszat senkinek se tett — meg a szava is mindig csendes volt. És furcsa módon csak a feleségére tudott most gondolni.

A hold az égen már magasra hágott, — a falu csendben aludt, — csak öreg Pethő Mihály meg az árnyéka virrasztott. (Folytatása következik.)

Alakítsa a város kultúrházat a zsidók üresen maradt lakásaiból

Nagyvárad, jun. 3. A városvezetés legutóbbi közgyűlésén. — mint közöltük. — Gyapay László dr. helyettes polgármester bejelentette, hogy a zsidók által elhagyott lakások kiutalására rövidesen sor kerül és igénylők máris jelentkezhetnek a város illetékes hivatalánál. A helyettes polgármester közölte azt is, hogy a zsidók gettóba telepítése által 3000 lakás szabadult fel, így minden igénylő, akinek kérelme jogos és méltányos, rövidesen megfelelő lakóhelyhez juthat, sőt valószínű, hogy az üres lakások száma még meg is fogja haladni az igénylőket.

Ezzel kapcsolatban önkéntelenül is felmerül az a gondolat: mi történjen az üres lakásokkal, amelyek a lakosság igényének kielégítése után is a városvezetés rendelkezésére állanak majd?

Talán nem időszerűtlen, ha a háborús viszonyok ellenére is utalunk arra, hogy Nagyváradnak nemcsak kultúrpalotája, de még olyan helyisége sincs, ahol bizonyos kultúrmegmozdulásnak helyet találhatnának. A Szigligeti Színház, a Református Kultúrház és még több ilyen hely időnként rendelkezésre áll ugyan azoknak, akik valamilyen alkalmából kultúrelőadást rendeznek, de kétségtelen, hogy amennyiben a város külön kultúr-hajlékkal rendelkezne, sokkal több hasonló megmozdulásra lehetne számítani. A városi Kultúrpalota építésének ötlete régi keletű. Ez a szűrt azonban a mai viszonyok között megvalósíthatatlan. Helyes lenne tehát, ha addig is, amíg a nagyszabású tervet eikerül megvalósítani, a város az üres lakások közül kijelölne egy épületet, amelyben a különböző kultúrmegmozdulások helyet találhatnak és egyszerűen mint a különböző kulturális szervek is hajlékot nyernének. Feleleget talán rámutatni arra, hogy az együttműködés szempontjából mennyire fontos lenne, ha ezek a kulturális alakulatok egy fedél alatt központosítva működhetnének, emellett nem fordulhatna elő az sem, hogy valamely irodalmi vagy művészeti jellegű előadás hely hiányában, mint az a multban több ízben is megtörtént — elmarad.

Hogy mennyire nélkülözhetetlen egy kimondottan irodalmi, művészeti, tudományos vagy esetleg tanügyi célokra szolgáló kultúrház ennek megvilágítására elég, ha két példát felemlítünk: A városi népművelési bizottság szabadegyetemi előadásait kénytelen volt immár két esztendőn keresztül a város nagytanástermében megtartani. Ez a hely méltó volt ugyan arra, hogy a kulturális megmozdulásnak keretet adjon, a helyiség falai azonban szűknek bizonyultak a közönség befogadására.

Egy másik élesen jellemző példa, hogy az Iskolán kívüli Népművelési Bizottság által rendezett továbbképző iskolai tanfolyamot, — mint arról munkatársunk személyesen is meggyőződött, — megfelelő helyiség hiányában az említett kultúr szerv titkári hivatalában kell megtartani. Ez magától értetődően

a munka menetére is kihat, emellett lehetetlenné teszi azt, hogy az előadások annyi tanulót vonzzanak, amennyit ez a minden dícséretet megérdemlő elgondolás megérdemel.

Kultúrháza, vagy legalább is kultúrterme tudomásunk szerint úgyszólván minden nagyobb községnek van. Bizonyos, hogy Bihar megye és Nagyvárad város főispánja és a helyettes polgármester a maguk részéről minden támogatást megadnak arra, hogy az üresen maradó lakások közül a legmegfelelőbb

SZÍNHÁZ

Kiss Ferenc Nagyváradon

Minden jegy elkel Kiss Ferenc vendégjátékára s még sem nézte végig telt ház a Gyurkovics lányok-at. Azok, akiket egész közelről érintett a bombatámadás, lemondtak arról, hogy Herczeg Ferenc nyugodt békebeli levegőjű vígjátékát a nagy színész fellépésével megtekintsék. A nehéz napot átélte Nagyváradnak most más gondja van.

Afik mégis elmentek az előadásra, azoknak a darab kedvességé, Kiss Ferenc művészete és a helyi gárda játéka nemcsak felejthető szórakozást, hanem komoly művészi élményt is nyújtott. Kiss Ferenc robusztus egyénisége jobban érvényesül ugyan drámákban, de előadásának könnyedsége, zamatos humora, áradó kedélye és jellemző ereje vígjátéki szerepben is a nagy színész lenyűgöző varázsával hat. A közönség kirobanó nyíltszini tetszésnyilvánításokkal s a felvonások végén hosszantartó, zajos

Kultúrházként szerepeljen, vagy legalább is egy olyan nagy befogadó képességű termet jelölnek majd ki, amelynek felhasználása lehetővé teszi, hogy a különböző kultúrmegnyilvánulások zavartalanul történjenek.

tapsokkal ünnepelte a művészt.

A helyi szereplők mind megállották a helyüket. Antal Erzi józsu Gyurkovics-mama volt s a Gyurkovics lányok sokasága üdén, kedvesen, mindegyiknél külön-külön jelentkezett egyéni színeikkel töltötte meg a színpadot. Mégis Kemény Gizi hájosan eleven és furfangos Katalinja és Szögi Arany kimért, egyszerűséggel megjáratott Ellája emelkedett ki közülük. Bakay Lajos Horvay Feri szerepében kitünő alakítást nyújtott: remekül jellemezte a régi jó világbeli, könnyű életű, gondtalan fiatallembert és mindvégig lendülettel, színes beszéddel tudott az akciók középpontjában maradni. Lendvay Lajos játéka is tökéletesen élénk állította azt az alakot, amelyet a szerző elképzelt és amely a közönség előtt annyi ábrázolásról ismerős.

Koré Endrét szerződtette a bécsi Opera

Koré Endre, az opera kiváló énekes az utóbbi időben gyakran szerepelt a hangverseny dobogón magyar nótákkal is. Most azonban az egyik színházi lapnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy egyelőre a „házigazda” nóták éneklésével felhagy, mert rövidesen Bécsbe megy, ahol június végéig, mint vendégművész, később pedig, mint az opera szerződött tagja szerepel. A bécsi operával kötött szerződése azt bizonyítja,

hogy Koré Endrét a németek is felfedezték. A neves művész sikere azonban nem jelenti azt, hogy a magyar operalátogató közönségnek nélkülöznie kell ezt a kitünő énekest. Koré Endre ugyanis az őt „meginterjúvoló” újságíróval ezzel kapcsolatban megnyugtatta, hogy a bécsi szereplés mellett továbbra is fellép Budapesten, vagyis a jövőben a budapesti és a bécsi opera tagja lesz. Legfeljebb valamivel kevesebbet szerepel majd, mint eddig a hazai színpadon....

A színházi iroda közleménye:

Kiss Ferenc felléptével szombaton este: Gyurkovics lányok

Eladó lányok, a legmulatságosabb operett-ujdonság szombaton délután fél 4 órakor filléres helyárrakkal van

műsoron. Csupa kacagás és derű.

Szombaton este fél 7 órakor Kiss Ferenc, a Nemzeti Színház örökös tagjának vendégfellépésével Herczegh Ferenc: Gyurkovics lányok című vígjátékát mutatja be a színház. Mérsékeltlen felemelt helyárrak. Á-bérlet. A m. t. bérlőközönség ráfizetés nélkül kapja ezt az előadást.

Vasárnap délután fél 4 órakor a nagyszerű Hadik huszarak kerül színre.

Zsákbamacska, karagató operett

MEGNYILT a rádiomosvizű özönduslevegőjű

PÜSPÖKFÜRDŐ HULLÁMFÜRDŐJE

Vonatjárat hatszor naponta

Erdély egyetlen hullámfürdője

vasárnap este fél 7 órakor kerül színre Jurik Julcsi fellépésével. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Filléres helyárrakkal hétfőn este Népművelési előadás sorozatban. A kaméliás hölgy van műsoron, főszerepekben Lovasi Klári és Horváth Jenővel.

Koltay Aranka vendégfellépésével kedden és szerdán mutatja be a színház a nagyszerű aratott Csárdás című izig-vérig magyaros operettet. Kedden bemutató, szerdán pedig Á-bérlet.

Június 8-án, Urnapján délután és este pécsi öreg diákok együttese vendégszerepel a színházban, Konferál: dr. Legenyei József. Jegyek már elővételben válthatók a pénztárnál. Mérsékeltlen felemelt helyárrak.

MŰSOR:

Szombat d. u. fél 4 órakor Eladó lányok.

Szombat este fél 7 órakor: Gyurkovics lányok (Kiss Ferencsel) Á-bérlet.

Vasárnap délután fél 4 órakor: Hadik huszarak.

Vasárnap este fél 7 órakor: Zsákbamacska.

Hétfő este fél 7 órakor: A kaméliás hölgy.

Kedden és szerdán este: Csárdás. Koltay Aranka fellépésével.

Csütörtök d. u. fél 4 órakor: Pécsi Öregdiákok Együttese.

Cütörtök este fél 7 órakor: Pécsi Öregdiákok Együttese.

Erdőkben bujkáló kommunista vezért fogtak el Nagybányán

Nagybányáról jelentik: A nagybányai rendőrség politikai osztályának h. csoportvezetője: Országosi József I. osztályú detektív faramságos nyomozás után elfogta Glück Kálmán címfestőt, aki hetek óta a nagybányai erdőségeken tartózkodott romba népviseletbe öltözve, míg most rajta vesztett.

Glück Kálmán neve ismeretes az egész Szatmár vármegyében. Részt vett, mint ifjusági vezető, az 1940-1941. évi kommunista szervezkedésben, amiért — internálási idejének letöltése után — 1942 május 5-én a szatmári törvényszék 8 hónapi börtönrre ítélte.

Kiszabadulása idején újabb mozgalmat szervezett és amikor bekapcsolódott társait elfogták, majd Kolozsváron a honvédbíróóság előtt 3-3 évi börtönrre ítélték, Glück a büntetését elől megszökött.

Kihallgatását a nagybányai rendőrségben kezdték meg, majd átadták további vizsgálatra az illetékes hatóságoknak.

VEGH festőde

feivételi üzletei:

Bémer-tér 2 Tel.: 33-40, Szt László-tér 14 Tel.: 22-17

Uj üzlet: Hitler Adolf utca 1. Telefon: 24-58

Gyár: Hitler Adolf utca 40. Telefon: 21-08

APOLLO

Kedélyes Szálloda

egy magyar rikkancslány
kacagató kalandja egy párisi diákszállóban.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
3 óra 12.40 P.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Korai légverések. A légverések már kora tavasszal is súlyos károkat okoztak a vetésben. Saját érdeke minden gazdának, hogy a légverési károk ellen biztosítással védekezzen, mert a nagy üzleti érdek mellett saját vagyonának védelméről is szó van. Jelentsen be minél előbb jégbiztosításait, hogy már a korai jégkárok ellen is fedezve legyen. Az **Első Magyar Általános Biztosító Társaság** helybéli főigazgatójának címe: Szent László-tér 2.

250 LENGYEL MEGCSONKITOTT HOLTTESTÉRE AKADTAK KOLOMEA TERSÉGÉBEN. Lublinból jelentik: A Német I jelenti: Kolomea közelében egy német páncélos felderítő osztag katonái, amikor visszofoglaltak egy átmenetileg bolsevista kézre került német állást, a bolsevisták által otthagytak állásokban több, mint 250 lengyel borzalmasan megcsonkított holttestére akadtak. A német katonai hatóságok megállapítása szerint a bolsevisták menekülésük előtt korhacással kényszerítették a védtelen legyeleket az állások és a kis földrészek ezéltrombolására. A lengyelek ezekben az állásokban voltak, amikor a bolsevisták az előzetesen aláaknázott árkokat felrobbantották.

20-35 éves hajadonok behívását indítványozza egy amerikai képviselő. Genfből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Newyorkból jelentik, hogy Celler, amerikai képviselő törvényjavaslatot terjesztett elő, amely a 20-35 év közötti hajadonok bevonulását indítványozza. — Celler 500.000-re becsüli azoknak a hajadonoknak a számát, akik ilyen módon férfiakat tennének szabadabbá a hadiszolgálat céljaira.

Temetés. Szent Monika asszonyai fi-gyelmébe! Megrendült szívvél értesítjük a Szent Monika Közösség tagjait, hogy szeretett testvérünk **Bodnár Sándorné** a pénteki légítámadás áldozata lett. Temetése vasárnap, 4-én délután 5 órakor lesz a Rulikovszky-uti temető kápolná-jából. Közösségünk hősi halottját testü-letileg kísérik el utolsó útjára. Vezető-ség.

Kávéházakban és vendéglőkben kér-
 Magyar Lapok-at.

Török Béla

festék-, vas- és ház-
tartási cikkek
kereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut 2. sz.

Esküvő. Tóth Anna és Petri József folyó hó 4-én délután 6 órakor tartják esküvőjüket a körösparti református templomban.

ILYEN IS CSAK AMERIKÁBAN TÖR-TÉNHELIK MEG! Bernből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Newyorkból jelenti az Exchange Telegraph, hogy az amerikai hatóságok a napokban olyan többszörös házasságtörést fedeztek fel, amilyen még nem fordult elő. Megállapították a hatóságok, hogy Marion Stankovitch 34 éves nő négy amerikai katona után vette fel a feleségnek járó pótlékot. Mind a négygel a háború kitörése után kötött házasságot. A vizsgálat folyamán ki-tűnt, hogy Stankovitch Marion évek során 15 férfivel kötött házasságot, de egyik férjétől sem vált el. Először 17 éves korában ment férjhez és az-óta csaknem minden esztendőben új férjet szerzett magának.

Magyar Játékszin címmel jelenik meg a Filmhíradó. A Filmhíradó legújabb száma bejelenti, hogy júniusban már nem Filmhíradó címen, hanem Magyar Játékszin címen gazdagabb tartalommal, díszesebb külsevel és 32 oldalon jelenik meg. A Filmhíradó nem bucsuzik tehát olvasótáborától, hanem szellemi és mű-vészi programjában gazdagodva, kétsze-res terjedelemben fog megjelenni.

BUTORT színeset **MEZEL-től**
Háló, kombinált és előszobák. **Konyha újonságok**
Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Dr. vitéz Turvölgyi Albert kormány-biztos kinevezése. A MTI jelenti: A m. kir. miniszterium dr. vitéz **Turvölgyi Albert** pénzügyminiszteri osztályfőnök, szeszgyedárusító igazgatót, ebbeli tiszt-ségének érintetlenül hagyása mellett, a zsidók anyagi és vagyoni jogi természetű kérdéseinek egységes elvek szerinti meg-oldására, kormánybiztosá kinevezte.

Behívások az olasz haditengerészethez. Milánóból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Graziani tábornagy és a fasiszta Olaszország hadügyminisztere az 1923-as évfolyamot a haditengerészethez hiva-ta be.

Férfi hűség

Főszereplői: Páger Antal, Bulla Elma, Tolnay Klári, Ajtay Andor
a CASINOBAN.

KORONA-FILMSZÍNHÁZ

Sportkirály

Sport! **Futball!** **Szerelem!**
Főszerepben: Raimu, Fernandel, Julius Berry

Partrafutott és darabokra tört egy amerikai csapatszallító hajó. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint az angol hírszolgálat San Franciskóból jelenti, egy amerikai csapatszallító hajó partrafutott és darabokra tört. Legénysége elhagyta a hajó roncsait. A legénységet megmentették.

Fecsegő amerikai tábornok. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Londonból közlik, hogy Eisenhower tábornok egy Londonban állomásozó amerikai tábornokot „elővigyázatlan csevegése” miatt kiküldött Amerikába. A tábornok állítólag az invázióról több bizalmas értesülést árult el.

Békebeli cipőraktár egy zsidó lakás padlásán. Szatmárról jelentik: Katz Ignác alsószamosparti lakását a zsidók zártláb-borba való szállításakor hatóságilag lepe-csételték. A leltározás során a hatóság emberi tüzetesen átvizsgálták az udva-ron lévő mellékhelyiségeket, így eljutottak a faskamrába is. Itt a padlason nagy-mennyiségű eldugott árucikket fedeztek fel, többek között 68 pár gyermekcipőt, 79 pár férficipőt, 35 pár barna gyermek-cipőt és 17 pár női félcipőt. Megállapítot-ták, hogy a cipők még az 1910-es évekből származnak és a legjobb minőségűek. Katz Ignác évtizedek óta rejtgette a pad-lásán a békebeli cipőket, amelyeket most a szatmári legények között fognak kiosz-tani.

Adományok. Berényi Ödön kereskedő most is eljuttatta hozzánk szokásos 30 pengős adományát a hadbavonultak hoz-zátartozói javára. Rendelkezési helyére juttatjuk.

Meghosszabbították a Sajtókamaránál a lejáró megbízásokat. A MTI jelenti: Az Országos Magyar Sajtókamara választott önkormányzati szerveinek, továbbá az Országos Sajtótanács elnökének, el-nökkhelyettesének, valamint a m. kir. köz-igazgatási bíróság elnöke által kijelölt és az Országos Magyar Sajtókamara ál-tal választott tagjainak lejáró megbiza-tását 1944. évi június 30. napjáig meg-hosszabbította.

Fájdalomtól megtört szívvél
tudatjuk, hogy a legjobb anya,
gyermek, testvér és rokon

FEKETE LÁSZLÓNÉ sz. Farkas Erzsébet

Bémer-tér 3. szám alatti cuk-rászda tulajdonosa tragikus hirtelenséggel 40 éves korában hirtelen elhunyt.

Temetése vasárnap délután 7 órakor lesz a Rulikovszky-teme-tő Steinberger kápolnájából.

Gyászolják:

Fekete Erzsébet
Fekete László
Fekete Ilona
gyermekei

Farkas Mihályné, édesanyja
Bordás Jánosné szül. Farkas
Piroska testvére
Kása Ferenc
és kiterjedt rokonsága

Mesterséges láz — villany útján

(MINK.) A korszerű német gyógya-szatban a mesterségesen előidézett láz is jelentős szerepet játszik. Sikerült ugyanis egyes betegségeknek a mestersé-ges lázzal komoly gyógyulást elérni. Ezt eddig bizonyos körökörök átvitelével idézték elő. Természetesen ez a módszer nem bizonyult tökéletesnek, mert leg-többször a betegségek lázzal történő gyógyításánál egy másik betegség felidézése vált szükegessé. Ezért a német orvostudomány a „mesterséges láz” elő-idézésének kérdését más úton próbálta megoldani. Sikerült villannyal az emberi test hőmérsékletemelkedését mestersé-gesen előidézni, amelynek előnye, hogy

a láz foká, sőt annak időtartama is min-denkor szabályozható. Ennél az újfajta rövidhullámterápiánál 20-2 m hullá-mokat alkalmaznak, amelynek következtében a test hőmérséklete jelentékenyen növelhető. Bár eddig még nem sikerült minden betegségnél a megfelelő hullá-mot eltalálni, mégis nagy előnyt jelent ez a felfedezés. Mert az ily módon elő-idézett mesterséges láz bármely pillanathban megszüntethető, az áram kikap-csolása folytán. Német orvosi megfigye-lések szerint a villany útján előidézett mesterséges lázzal, egyes betegségek-nél máris kiváló eredményeket sikerült el-érni.

Az invázió és a hajótérkérdés

Bármilyen heveséggel indultak is meg a csatározások újra a keleti front déli szakaszán, a Kárpátok előterében, akármilyen ezéduletes anyagosa folyik is a délolvasz arcvonalon és bár soha nem látott méreteket ölt a légi háború — mindezek ellenére a világ figyelme nagyrészen a Nyugat felé irányul. A nyugati front, a harmadik európai leendő arcvonal egyetlenegy hatalmas kérdőjel még egyelőre, mert az invázióról naponta látnak napvilágot a legkülönbözőbb vélemények és katonai szakértői megállapítások.

A nagy világháború ezideig lejátezódott partraszállási hadműveletei bizonyos kétségtelen és minden körülmények között érvényes „partraszállási elveket” kristályosítottak ki. Ezeket a partraszállási elveket a norvégiai, a távolkeleti és délolvaszországi partraszállások gyakorlati tapasztalatai alapján állították fel a szakértők. Ezek a gyakorlati tapasztalatok legalább is nagyon kis változásokkal a nyugati invázió esetében is érvényesek. Elsősorban a szükséges hajótér mennyiségére vonatkozóan állanak rendelkezésre a legpontosabb és a legjobban bevált elvek, amelyek szerint egészen kicsiny eltéréssel meg lehet állapítani egy partraszálláshoz szükséges hajótér mennyiségét. Ezeknek a kialakított hajótérrelveknél az alkalmazásával tehát kísérjük meg meghatározni, mekkora hajótérre és milyen hajókra van szükség az invázióhoz.

A hidfőállás létesítése

Mint minden partraszállás, az invázió is valószínűleg két részből áll: harcászati szempontból, a hidfőállásból és a hidfőnek a kiterjesztéséből. A hidfőállás tulajdonképpen egy előretolt partraszálló részleg, amelynek feladata, hogy a nagyobb erőknek, a zömnek, a partraszállást biztosítsa. Minthogy a hidfőállást megalkotó csapatok elsőnek lépnek az ellenséges partra, természetesen iger heves és kemény harcot kell vívniok. Az egyik angolszász katonai szakértőnek a megállapítása szerint „legalább 4—5 millió” inváziós hadsereg áll készen valahol Dél-Angliában. Ebből közel egymilliónyi annak az erőnek a létszáma, amely a partraszállásakor a hidfőket alkotja meg a nyugat-európai partokon. Az angolszász szakértő tovább megy és kijelenti, hogy az egymilliónyi hidfőalkotó csoportból 500.000 a gyalogos katona (beleszámítva az utász, hidász és egyéb műszaki alakulatokat is), 250.000 főnyi a páncélos és 250.000 főnyi a tüzér. A hidfőállást létesítő katonáknak ellenséges tüzből kell a partraszállást harc árán végrehajtani, a partratevésükhöz különleges partraszállási járművekre van szükség. Ezeknek a járműveknek olyan csekély merüléseeknek kell lenniök, hogy a hidfőállást alkotó csoportokat egészen a partig tudják szállítani. Ez az oka annak, hogy a partraszálló járművek mind lapos fenekű, alig 50—100 centiméter merülésű hajók. Fontos, hogy gyors járatúak legyenek ezek a hajók, hogy minél kevesebb ideig legyenek az ellenséges elhárító tüznek kitéve. Rend szerint motoroshajók ezek és sebességük

20—30 kilométer óránként. A gyakorlati tapasztalatok ma már véglegesen kialakították a partraszálló járművek építési elveit. King amerikai hajógyáros szerint 70—80.000 ilyen partraszálló járműre van szükség.

A gyalogos katonák partraszállásához 20—50 személyes rohamnászadokat használnak. Az 500.000 főnyi gyalogos csapat partraszállásához tehát körülbelül 20.000 kisebb-nagyobb partraszálló csónak kell. Ezeket az angolszászok LCI jelzéssel jelölik. (Landing Carrier Infantry.)

A páncélosok partraszállásához ugyancsak különleges partraszálló csónakokat használnak. A csónakok eleje leereszthető, ezen keresztül gurul ki a páncélos a térdig érő vízbe és onnan a saját lábán a partra. A szobánforgó 250.000 főből álló páncélos erő körülbelül 25.000 páncélos járműből áll. Egy-egy ilyen páncéloszállító hajóban 3—5 páncélos kocsifér el, tehát a 25.000 páncélos kocsit partraszállításához körülbelül 10.000 ilyen szállító csónak kell.

A 250.000 főnyi tüzérsoportnak ugyancsak legalább 20—25.000 járműve, lövege, löszerkocsija, vontatója van. Egy-egy tüzérség szállítáéára alkalmas partraszálló hajóba 3—5 tüzérsoport, löveg, löszerkocsi, vontató stb. fér bele. Ennek megfelelően szükséges újabb 10.000 darab partraszálló csónak. A páncélosokat szállító csónakokat az angolszászok LCT (Landing Carrier Tank) jelzéssel látják el, a tüzérséget szállító csónakok pedig LCA (Landing Carrier

Artillery) jelzéssel. Mindezekon kívül még mintegy 10.000 különleges anyagszállító rohamcsónakra és kételtű járműre van szükség a különféle anyagszállításokhoz, löszerszállításokhoz és különleges műszaki feladatok megoldásához. E megközelítő számítások szerint tehát az invázió első léposójéhez, az 1 milliónyi hidfőerőnek a partratevéséhez szükséges 20.000 LCI, 10.000 LCT, 10.000 LCA és 10.000 különleges rohamnászad, vagyis összesen 50.000 partraszálló jármű. Ha a biztonsági többletet is hozzávesszük, tekintettel a partraszállási hadműveleteknél adódó nagy veszteségekre, valóban 70.000-es számot kapunk, hogy azt az amerikai szakértő véleményezte. Az amerikai hírforrások szerint a hajógyárakban lévő sztrájk és bérmozgalmak miatt a csónakok gyártása erősen hanyatlott. Az elmúlt év végén a hírek szerint már a partraszálló járműveknek több, mint a fele készen állott.

A zöm átszállítása

Amikor a hidfőt már sikerült megalkotni, akkor következik a nagy erőknél a partraszállítása és a közel 4 milliónyi katonának a partratevése. Ennek az inváziós hadseregnek fele a gyalogos erő, negyede a páncélos és negyede a tüzér. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatták, hogy egy gyalogos katona vízi szállítáéához 5 tonna, egy tüzér szállítáéához 10 tonna és egy páncélos szállítáéához 15 tonna hajótér kell. Ezek alapján a szükséges hajótér a 2 millió gyalogos csapat szállítáéához 10 millió

tonna, az 1 millió páncélos erőhöz 15 millió tonna, az 1 milliónyi tüzérséghöz 10 millió tonna és egyéb anyagszállítáéokhoz közel 15 millió tonna, azaz összesen 50 millió tonna. Bizonyos biztonsági hányaddal együtt 60 millió tonna a szükséges hajótér. A zömöt azonban nem lehet egyszerre átszállítani kirakási okokból, azonkívül az egyik amerikai szakértő szerint nem is kell a támadó zömöt egyszerre partrateenni, mert ugyis körülbelül 3 nap kell, amíg a német központi gyorstartalék felvonul és megkezd a harcot. Így tehát három nap alatt kell átszállítani elvileg a hadsereg zömét, ami azt jelenti, hogy a 60 millió tonnányi szállítáét 3 nap alatt 20 millió tonnával is meg lehet oldani. 20 millió tonna hajótérrel sem egykönnyen állíthatnak szolgálatba az angolszászok, hiszen ez a mennyiség az egész hajóparknak csaknem fele. Ennyi hajót kivonni hosszabb időre az angolszász tengeri gépezetből nem könnyű feladat, annál is kevésbé, mert az angolszász gyarmatok távoli tengereken vannak s a hajózás életkérdés. Az angol és amerikai hajóipar gyártási irama meglehetősen alig mulja felül az előállítás a havi 1 millió tonnát. Meg kell még jegyezni, hogy 20 millió tonna hajótér egyenlő 2—3 ezer szállítógőzös befogadó képességével.

A hajótérkérdés tehát nem éppen a legkönnyebb és a legegyszerűbb része az invázióknak, különösen ha majd a német tengeralattjárók és repülőgépek újra eredményesen működésbe kezdenek. Bár a számadatok az eddigi gyakorlati tapasztalatok alapján készültek, a mai gyors fejlődés mellett ezen a téren erős meglepetésekre lehet számítani.

A HADIFOGOLYNO

Írta: Marék Antal

A hadifogolyt tábori csendőrkísérte szuronyos puskával a tábori kórházba. A hivatalos rész elintézésé után a csendőrt tisztelgett, odakint az udvaron visszadugta a szuronyát hüvelyébe és eltávozott.

A hadifogolyt ottmaradt. Riadt szemekkel nézett körül a panoki irodában, mint az üldözött vad. Kétes tisztaságu fehér bluzt viselt s azt a földszíni szoknyát, amelyben a szovjet nőnek 90%-a járta a végtelebenbe futó orosz utakat. Karján orosz katonai köpeny volt átvetve s azt ijedten szorította magához. Két év óta ez a köpenyeg óvta a hideg ellen, ez volt farsztó menetelések szünetiben még az „ágya” is. Szőke haját hátul egyszerű kontyba fogta össze. Arca kerek volt, szemei kékek s ha szóltunk hozzá, a haja tövéig elpirult.

Munkára küldték hozzánk. Megvalólam, nem tudtuk hirtelenében, mihez kezdjünk vele. Végre döntött a parancsnok s a vöröskeresztes testvérekhez osztotta be.

Kikerestünk egy kis szobát, amelyet nem tudunk semmire sem használni. Bevittünk egy szalmazsákot s

mikor így berendeztük, odavezették őt.

— Itt magadra is zárhatod az ajtót — mondtam neki.

Megértette és csodálkozva rám nézett.

Letette a féltve őrzött kincseit, a katonaköpenyegét és várt.

— Mit csináltál odaát?

— Felcser voltam.

— Mióta?

— A háború kitorése óta. Önként jelentkeztem.

— Velük vándoroltál?

— Intett. Igen.

— Hol élez, ha nincs háború?

Megnevezett egy várost, amely német kézen van.

— Ide hallgas. A vöröskereszt testvéreket fogod szolgálni.

Vállalt vont.

— Figyelmeztetek, meg ne szokj, mert.... Mutattam neki, hogy agyonlövök.

Sietve tiltakozott. Nem, nem szokik meg.

A vöröskeresztes testvérek szeretettel fogadták. Idegenül került közejük s csak nehezen melegedett fei. Hamarosan megértette kívánságaikat, sőt néhány magyar szót is megtanult. Sepregetett és vizet hordott, mosott és ügyesen varrt.

A testvérek első gondja volt, hogy megmosták a fejét és bekenték a fejbőrét alkohollal. A hadifogolyt tetves volt. A mosás után bekötötték a fejét és ellátták fájdalomdíjjal: egy szelet csokoládéval. Mikor másnap a feje megszáradt, szőke haját felgondították a leányok.

Azután is kedvében jártak, hogy megnyerjék maguknak. Sokáig nem volt semmi eredmény, de lassan az ellenség mégis jobarárt lett.

Egyik nap levették a bluzát s kimosatták vele. Addig, amíg a ruhadarabja megszáradt, az egyik testvér kölcsön adott egy harnapettes bluzt. Rajta is hagyta. Másnap kombinét kapott, harmadnap szoknyát s így tovább. Vera egyre csinosodott, egyre vidámabb lett. Néha már dalolt is. Aztán egy szép napon felhúzta lábára életében az első celymharisnyát.

Ott ült a széken, körülötte álltak a testvérek. Mosolyogva élvezték, ahogy csinosodik, fiatalodik és nőiesedik. S az az elszánt orosz nő, aki közel két évtizedig viselt háború s férfiakkal együtt a németek és szövetségeseik ellen, kötözte és ápolta a sebesülteket, most sírva fakadt.

Biztosan sohasem sírt a háború alatt. A gyűlölet nem csak könnyen a szemébe, de a szeretet annál inkább megzavarta. Az ellenség haragját kemény lélekkel, önszántából vállalta de szeretetét már nem bírta eltűkolni.

Ült a széken s rázta a zokogás. Már nem is látta könnyein keresztül a szemharisnyát, csak simogatásait érezte a bőrén. S mert szégyellte gyöngességét, felugrott, kifutott a szobából, bezárkózott a kamrájába s ott zokogott tovább.

Meleg nyári napok voltak akkor. Mintha béke lett volna. Csak a repülőbombák, amelyek estenként ráhullottak a kivételesen szép, erdős tájra juttatták eszünkbe, hogy háború van.

FILMHIRADÓ

Képes művészeti hetilap

Ara 50 fillér

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

Vajjon mit gondolt a hadifogoly. Dr. Szabó Miklós egyetemi magántanár:

ÚJ TERMELESI ÁGAK ÉS KISÉRLETEK

Számos európai országban beható kísérleteket folytatnak újabb a rizs-, a szója-, a gyapot- és a különböző gumivénnyek, főleg az u. n. kok-sagys termelésével, sőt néhol a kávé és tea termelésével is. De újítást jelent főleg német nyelvű országban, pl. Finnországban, Svédországban és Norvégiában az olajosnövénnyek, a dohány, vagy egyes, ott eddig nem fontos takarmánynövények és gyümölcsfélék termelésének bevezetése is.

A rizstermelés fejlődése hazánkban, úgyszintén Romániában és Bulgáriában közismert. Az utóbbi években beható kísérletek folynak nálunk a méznád néven ismert édesarcok termelésével, — amelynek különösen takarmányozási vonatkozásban kell nagy jelentőséget tulajdonítani. Itt közbevetőleg meg lehet jegyezni, hogy óriási előrehaladást jelentene, ha különösen az alföldi homokos vidékeken sikerülne egy olyan, a lucernához vagy lóheréhez hasonló takarmánynövény kitermesztését, amely az alföldi állattartó kisgazdák takarmánykérdésének megoldásához hozzá tudna járulni. Az egyik dunnántúli uradalomban jó kísérleteket végeznek egy új gazdasági kultúránál, az olajtextilmájával. Az osztrák mezőgazdasági főiskola kísérleti telepén eredményes kísérleteket folytatnak több olajosnövénnyel megnevezésével. Svédországban néhány birtokon kísérleteket folytatnak az u. n. esőgyűvél, amely tulajdonképpen egy új öntözési eljárásról van szó. Ugyanitt kísérleteket folytatnak a fából nyerhető vegyszerek és gyógyszer-alapanyagok kitermelésével is. Csehországban egy új csodavetőgépet próbáltak ki a kertészek, mely nemcsak elveti a magot, de meg is trágyázza és meg is öntözi a fészket. Horvátországban két év óta gyapottermelési kísérleteket végeztek a földművelésügyi minisztérium, néhány

Kelet-Európában már meghonosított ellenálló gyapottípusával. Bulgáriában, egy a nedvességgel szemben kevésbé igényes napraforgó és más új olajosnövénnyel meghonosításán fáradoznak. Egy bolgár mérnök jó eredménnyel járó kísérleteket folytat a szója-telej előállításával, mely a cukortól eltekintve igen értékes tápszernak bizonyult. Szerbiában is kísérleteznek a szója különböző ipari és élelmiszeri feldolgozásával és bizonyos füstölési és keverési eljárásokkal állítják már elő is állítottak egy tömegélelmiszerben jól bevált kolbászárut. Dániában új mesterséges édesítőszer előállításával kísérleteznek. Norvégiában az egyik hallisztgyár kísérleteket folytat különböző élelmi-, illetve élvezeti cikkek előállításával és állítólag már sikerült is egy olyan csokoládészerű masszát előállítani, amely a tésztafélék készítésénél igen jól bevált.

Németország az import kiesése miatt beható kísérleteket folytat a legkülönbözőbb fűszernövények termelésével, különösen a paprikával, melynek termelése a szőlővidékeken határozott sikerrel jár. Ugyancsak jó kísérleteket folytatnak az u. n. gyümölcspaprika termelésével is, amely erősen hasonlít a paprikához, viszont a paradicsom és az őszibarack ízét egyesíti és igen egészséges, tápláló, magas C-vitamint tartalmazó gyümölcsnek bizonyult. Az egyik megszállt lengyelországi tartománykísérleti állomáson főből, répaliszttól különböző magvakból, csontlisztből, vadgesztenyéből és más növényi hulladékokból sikerült egy, a tojás s tehén takarmányozására egészen alkalmas takarmánypótlékot előállítani. Hasonló új takarmányozási kísérletekkel Németországban, Hollandiában és Dániában is behatóan foglalkoznak, felhasználva alapanyagul pl. a falombót, avagy a különböző tengeri növényeket és csigákat.

— Szüleid élnek? — kérdeztem tőle egyszer.

Vállat vont: talán.

— Fin vár odahaza?

Elpirult.

— Katona?

Tagadólág intett.

— Hogy érzed itt?

— A testvérek nagyon jók. Tükrözt is adtak meg fényt.

— Nehogy megszokj! Agyonlőnek! Már nem tiltakozott olyan határozottan, mint eddig.

Egy napon amikor a parancs előszólított hennünket, Vera eltűnt. Nem a front felé ment, mert azon keresztül a lehetetlenségig határos volt. Hazafelé vette az útját, a város felé, ahol várja egy fiatal ukrán férfi.

A testvérek halátlanságot emlegettek. Szemükbe könny gyűlt, amikor arra a sok jóságra gondoltak, amivel a leányt elárasztották. Egyet felejtettek el csupán. Azt, hogy Vera nem lett hullámos hajával, tiszta ruhájával a pár celyemharisnyával. Találkozott azzal a másik világgal, amelyre a kemény harcok során csak homályosan emlékezett. Felébredtek szunnyadó vágyai, megmozdult elfáradt lelkében valami, elindult hazafelé, vállalva az elfogatás veszedelemét.

Az történt, hogy amikor először megmosták a fejét és becsavarták a haját s amikor először érezte a friss puha női ruha illatát, már nem volt katona többé. Nő volt, aki tetezteni akart, szeretni vágyott. Elindult hát a sokszázkilométeres útra egyedül, minden nélkül, hogy asszony legyen, hogy gyerekei legyenek és főzhessen megint a konyhán.

Nem haragudtam rá. Megértettem. A maga részéről befejezte a háborút. Mint jóbarát vágott neki a végtelen orosz útnak, hogy hátat fordítva katonai multjának, visszatérjen a család kötelékébe.

A katonaköpenyegét megtaláltuk a kamrájában. Azt nem vitte magával.

Az olasz fasiszta köztársaság és a katolikus egyház együttműködése egyre zavartalanabbnak mutatkozik. Az új fasiszta állam, mint már régebben is, nagy szerepet juttat az egyháznak. A köztársasági hadsereg újonnan felállított fegyvernemeinek mindegyike saját tábori lelkeséssel rendelkezik. A fasiszta ifjúság szervezeteinek zászlóit is lelkesek ezékták felszentelni. A városi hatóságok a szegények számára felállított népkonyhák vezetését apácákra bízzák. Ugyancsak katolikus betegápolónővérek vezetik a hadifőorvosi kórházakat is. Az 1929. évi konkordátumnak megfelelően az iskolákban kötelező a vallásoktatás. A ka-

tolikus egyházi élet teljesen szabad és az állam gyakran támogatja is a katolikus körmeneteket és zárandoklatokat.

Nem változtat ezen a helyzeten az sem, hogy a fasiszta Olaszország jelenleg nem áll diplomáciai kapcsolatban a Szentszékekkel. A Vatikánnak nincs követe sem Mussolininál, sem Bariban, a Badoglio-kormányánál. Ez a jogállapot nem új Olaszország történetében. A Vatikán 1870-től 1929-ig következetesen nem akarta elismerni Olaszország egyesülését és csak Mussolini vitta ki a formális elismerését a konkordátum révén. A fasiszta sajtó ismételtelen rámutatott arra, hogy a katolikus egyház igazi ellensége az egyre erősödő kommunizmus, az egyházellenes liberalizmus és a szabadkőművesség Badoglio táborában.

A fasiszta olasz kormány és a Szentszék

Hirdesse a Magyar Lapokban

Tavaszi napsütésben,

súgárzó kék ég alatt, virágzó ákácfaik balsamos illatában egy csapat falusi kisgyerek kiment a mezőre játszani. A béke öröke megújuló, festő ecsetével, író tollal százszor megfestett kép ez, sőt két melegített a napsugár és béke volt a hét-nyolc esztendő gyermekek szívében is. A szülők, — nagyrészt nők és idősecske férfiak, — hint dolgoztak a mezőn, vagy a kis kertekben, hogy ekéjük, ásójuk, kaszájuk nyomán a békés föld termőképességét fokozzák. És ebbe a békességes, áldott tavaszi képbe szörnyű robbanással dörrent a háború legelvetemültebb formája: az orvátáadás a mit sem sejtő, játszadozó gyerekek ellen. Ezek az ártatlan csöppségek ráten egy kézigránát-félt találtak. Bizonyos, hogy még soha sem láttak ilyesmit, s mivel a falusi gyermekben is él a kíváncsiság, felvették, játszadoztak vele, de a gránát felrobbant, egy gyermeket nyomban megölt, a többi pedig súlyosan megsebesítette. És szinte ugyanabban az időben egy vasutas benzinyújtót talált a falusi utcán. Felvette, nézegette, próbálgatta — és az öngyújtó felrobbant s összetépte a férfi egyik kezét.

Szörnyű, szörnyű, szörnyű a háborúnak ez a nemtelen formája. Kint a fronton a katona fegyvert fog az ellenségre, a modern harcászati eszközök tökéletes kollektívájával rendelkezik, támadhat és védekezhet. Nekünk azonban, fegyvertelen polgári lakosságnak csak egyetlen önvédelmi eszközeink van: az óvatosság, a gyanakvás: minden, talált tárggyal szemben és egymás felvilágosítása.

A városi polgárságot az újságok eléggé kioktatták már ellenségeink repülőgépeiről ledobált robbanó és romboló eszközeiről. A falusi nép, mint a legújabb biharmegyei esetek is bizonyítják, kevésbé van megnevelve az önvédelem módjaira. Pap, tanító, jegyző, csendőr soha, egy percig se felejtse el, hogy ma még inkább a nép, a magyar falu dolgozó ellen inteznek merényleteket a levegő kálozói, akik a magyar föld magvetőt és aratót akarják első sorban munkaképtelenné tenni a robbanó öngyújtók és más robbanó tárgyak lecsórásával. Pap, tanító, jegyző, csendőr: minden nap, újra meg újra tanítsa ki a népet arra, hogy soha, semmi, talált tárggyhoz hozzá ne nyúljan, még akkor sem, ha azt hiszi, jószomszédjá vesztette el a kopott öngyújtót, ceruzát, tollat, vagy gyufaskatulyát. Felneveltek és kisgyerekek soha, semmi talált tárggyhoz ne nyúljanak hozzá. A kasza, kapa, ásó, gereblye nyelvébe vessé bele mindenki a maga nevét, vagy neve kezdőbetűit, mert sajnos, nem vicc ma már az, hogy a kanyarél is elszülhet és csak azt vegye a kezébe mindenki, amiről tudja, hogy az övé. Csak így győzhetjük le ellenségeink között a legalávalóbbakat, az ortámadó légitámadók merényleteit. Pap, tanító, jegyző, csendőr, tanítók a népet, hogy tudjon önmagára s gyermekei életére vigyázni. (h. ö.)

szolgálatos gyógyszerárak:

III. CSOPORT:

KIGYO gyógyszerár. Bémer-tér 1 (Reisz L.) 15-68.

II. RAROCZI F., Szacsavay-u. 28. (Gsznda E.) 17-47.

MADONNA gyógyszerár, Sztaroveszky-u. 20. (Dr Medvigy F. bárló Feder Vilmos) 33-67.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggel tart.

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér.

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JUNIUS 4.
Budapest I.

7.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
7.25 Hírek.
7.35 Összefoglaló beszéd.
8.00 Délelőtti muzsika.
9.00 Egészségügyi kalendárium.
10.00 Református istentisztelet a Kálvintéri templomból. Igét hirdeti Mura-közy Gyula lelképásztor.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet Szunyogh Xavér Ferenc benedek tanár mondja.
12.15 Székesfehérvári zenekar.
13.00 Világnevelési akadémiá.
13.45 Időjelzés, hírek.
14.00 Művészlemez.
15.00 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadás-sorozata.
15.45 A könnyű zene mesterei.
16.15 Vörösmarty Mihály: Ösz bainok c. költeményét elmondja Bodnár Jenő.
16.55 Hírek.
17.00 Mit hallunk a jövő héten?
17.25 Háromy Imre énekel.
17.45 Kittenberger Kálmán előadása.
18.05 Magyar zeneszerzők felőrája.
18.35 Bónyi Adorján elbeszélése.
18.50 Hírek.
19.00 Száz szál piros rózsát...
19.50 Egy óra Kolozsváron.
20.50 Hangképek a vasárnap sportjáról.
21.10 Rózs Emil szalonégyüttese.
21.40 Hírek, lövésznyeremények.
22.20 Szórakoztató muzsika.

HÉTFŐ, JUNIUS 5.
Budapest I.

8.30 Rendőrzene.
9.40 Kedvelt szalonzenekarok.
10.10 A Rádiózenekar műsorából.

11.10 A Legierők zenekara.
11.40 Marék Antal dr előadása.
12.05 Hanglemez.
13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Budapesti szalonzenekar.
14.45 Részletek Wagner műveiből.
15.50 Entz Géza dr előadása.
17.00 Takács Dezső dr előadása.
17.15 Zengő századok.
18.00 Halmos István magyarnótákat énekel.
18.30 Somody István előadása.
19.00 Egy óra könnyű zene.
20.00 Ujhelyi József előadása.
20.15 Az Operaház zenekara.
22.20 Magyar nóták.

KEDD, JUNIUS 6.
Budapest I.

8.30 Melles Béla zenekara.
10.10 Szórakoztató zene.
11.10 Rózs Emil szalonégyüttese.
11.40 Muzeumi séták.
12.05 A Rádiózenekar műsorából.
13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Lakatos Tóni és Tibor cigányzenekara.
15.00 A sorsjáték húzásának közvetítése.
15.50 Gyermekekdelután.
16.20 Enekkari művek.
17.00 Német halgatóinknak.
17.35 Magyar hárfá, magyar lant.
18.00 A Rádió hangversenydobogóján.
19.00 Budapest honvéd őrszázalóai zenekara.
19.25 Bosnyák Zoltán dr előadása.
19.40 Magyar nóták.
20.15 Öregcsontok vigassága. Vigjáték.
20.45 Magyar zeneszerzők felőrája.
21.15 Dolgozó magyarok.
21.25 Operagyöngyök.
22.20 Se szó, se beszéd — muzsika.

SPORT

Vasárnap két bajnokcsapata is lehet Nagyváradnak

Vasárnap két bajnokcsapata is lehet Nagyváradnak. A NAC már elkönyvelheti a bajnokságot, a két NB III-as várad csapat azonban még csak a vasárnapi utolsó fordulón döntheti el, hogy ki is lesz az első a Szamosvidéki csoportban. Az NMK-Törekvés vezet egy ponttal a Nagyváradai MÁV előtt s utánuk szintén egy pont hátránnyal következik a Debreceni Villamos SE. A Törekvés jó gólarányával már döntetlen esetén is biztosíthatja elsőségét, a MÁV viszont csak az esetben kerülhet az

NB II-be, ha mind a két pontot megszerzi és a Töri kikap. Mindkét csapat idegenben játszik, így tehát minden megtörténhetik a nap alatt.

A NAC vasárnapi mérkőzése iránt igen nagy az érdeklődés. Az első vidéki bajnokcsapat tiszteletére egy kis ünnepséget is rendeznek a pályán, ahol a város, a társaságok és a szurkolók képviselői üdvözlik a csapatot.

A vasárnapi labdarúgó műsor és a bajnokság állása Fél 5-kor kezd a NAC

(Nagyvárad.) Vasárnap zárul mind az NB I., mind az NB III. Szamosvidéki csoportjának bajnokidőjeje. A NAC idehaza játszik fél 5 órai kezdettel a BSzKRT ellen, előtte a NAC II. és III. játézik előmérkőzését. A MÁV és a Törekvés csapata idegenben játszik a most dől el, hogy melyik együttes jut be az NB II-be. A vasárnapi NB I.

műsort és a várad csapatok rangsorát alább közöljük:
Nagyvárad—BSzKRT
Ferenváros—Tisza
Szolnok—SalBTC
Kinizei—Ujpest
Csepel—Elektromos
DVSC—Kolozsvár
Ujvidék—DÍMÁVAG
Gamma—Kispest

Vasárnap délelőtti ügyességi bajnokságot rendeznek helyi állatáink

(Nagyvárad.) Vasárnap délelőtti 9 órai kezdettel ügyességi csapatbajnokságot rendez a NAC és az NSE atléta

gárdája. Az izgalmas verseny iránt igen nagy az érdeklődés. Az egyesületek vezetői ezután is felhívják az atlétákat, hogy teljes számban jelenjenek meg vasárnap reggel 8 órára az Erzsébetligeti sportpályán.

NB III. rangsor

Szamosvidéki csoport:

1. Nagyv. TSE 21 12 5 4 75:36 29
2. Ny. MÁV 21 11 6 4 43:25 28
3. D. Vill. SE 21 9 9 3 45:37 27
4. Püsp. MÁV 21 11 5 5 35:29 27
5. Szatm. TSE 21 9 8 4 39:33 26
6. DVSC II 20 10 3 7 75:38 23
7. Szatm. VSE 21 8 3 10 29:41 19
8. Petr. SE 20 7 3 10 32:34 17
9. N. Józ. SE 21 6 5 10 34:43 17

10. Nagy. AC 21 4 6 11 22:54 14
11. Ermih. LE 21 4 4 13 19:58 12
12. Szatm. SE 21 8 5 13 26:46 11

Kecskeméten játszik Urnapján a NAC

A NAC csapata holnap játsza a Kecskeméti bajnoki mérkőzését a BSzKRT együttesével a így vasárnap hivatalosan is Magyarország labdarúgó-bajnoka lesz a várad zöldfehér tizenegy.

A bajnokság azonban kötelez is. Eppen ezért a június 11-én sorra kerülő Vidék—Budapest válogatottjának a fővárosban sorra kerülő mérkőzésén a NAC képezi a Vidék zömét. A válogatott előtt 8-án, Urnapján Kecskeméten játézik barátságos mérkőzést a NAC s onnan utazik a csapat a fővárosba.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó sürgősen egy új sarok téglaház nagy telekkel, 2x1 szobás konyhás spájzzal, lakás elfoglalható, bármilyen üzleti célra alkalmas. Ár 45.000 P. Tatayné, Szigligeti-u. 12. 101

Tolókoszt, jökarban lévő megvétel. Csanda gyógyszerár, Szacsavay-u. 133

Egy D. K. W. 200-as motorkerékpár és egy bélyeggyűjtemény eladó. Szacsavay-u. 87. 134

2 darab vasüstöt, egyenként kb. 100 liter tartalommal megvételre keres a Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2-6. 126

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlatlal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

UNION üvegezési vállalat

készít mindenféle üveges munkát
Nagyvárad
Gróf Csáky István-utca 32.
Telefon étesítést 37-26 alá kérem leadni.

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

„AKolozsi sósfürdő“ június 4-én (vasárnap) megnyílik!

Menyasszony és koszorúleány művirág fejdíszek és kéziszőkrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.)

Vérmező-utca 6. sz. kis magánlakás kiadó. Értekezni: Tisza Kálmán-tér 6. 105
Kerékpárok újak és javítások Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30 672

Telefonfülkében talált pénztárcát átveheti, törvényszék 15. sz. szoba.

Allást nyee

Mindenes bejárónót (esetleg bennlakó is lehet), jó bizonyítvánnyal felveszek azonnalra. Jelentkezni lehet reggel 8-10-ig dr Baranyai, Hitler-u. 11. I. em. 128

Szakácsinas felvétetik azonnalra Hungária étterembe. 135

Mosonót állandó munkára havi fizetéssel felvesz a Rimanóczy fürdő. 132

Gépirónót (vagy férfit), ki könyvelésben is jártas, azonnalra keresek. Nyomdai, különösen litográfiai irodai adminisztrációs munkában jártasak előnyben. „Pallas” litográfia, Szilágyi Dezső-u. 6. 131

Női konfekció munkában gyakorlott ügyes szabóegedét felvesz. Szegedi női szabó, Szent János-u. 88. 130

Utépitő vállalat keres mérnököt és műszaki rajzolókat azonnalra. Gyakorlattal bírók előnyben. Részletes fizetési igényt is feltüntető ajánlatokat „Utépités” jelgére kérjük. 129

Allást keres

Tisztviselőt többévi irodai gyakorlatl, kezdő gépirással, állást keres. Címeket a kiadóba kér. 937

Oktatás

Német nyelvet tanít urinó, ebéd koszt ellenében. Piros Beláné, Sztaroveszky-u. 12. szám 931

Szabó Ferenc GYORSIRO. és GÉPIRÓISKOLAJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941.—42.) Vidékieknek vasutj kedvezmény. Telefon: 29-78.

Június hóban állami gimnázisták szüneti tanítását jutányosan vállalja: középiskolai tanár. Cím: kiadóban. 114

Elveszett

Elveszett 27-én éjjel 12-1 között a nagyalomás másodosztályú várótermében egy sötétkék aprópénztárca, benne aranylánc keresszittel, aprópénz jegyzetekkel és bélyeg. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja be a Mocsáry irógépüzletbe, Nagyvárad, Rakóczi-ut. 2. Bazar-épület. 120

KIADÓTULAJDONOS: Szent László NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felel: igazgatói felel:
Dr Paál Árpád Dr Virág Jeromos
főszerkesztő Szent László-nyomda R-T.
1944. június 3.

Készült a Szent László-nyomda r. t. környegében, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. 1944.

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.
Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.